

INFORMATOR

URZĘDU ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH

Listopad 2010 r.

Przy wykorzystaniu zamieszczonych w „Informatorze UZP” informacji poprzez przedruk całego artykułu bądź jego fragmentów należy: podać autora oraz źródło pochodzenia cytowanego tekstu wskazując na numer „Informatora UZP”, rok i miesiąc wydania oraz adres strony internetowej, na której był on opublikowany.

Korzystając z zamieszczonych w „Informatorze UZP” danych, wykresów, zestawień statystycznych itp. należy wskazać wszystkie informacje identyfikujące materiał, z którego zostały one zaczerpnięte.

Spis treści

AKTUALNOŚCI	2
➤ Prezes Rady Ministrów podpisał rozporządzenie w sprawie protokołu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego.....	2
➤ Postanowienie Trybunału Konstytucyjnego z dnia 24 lutego 2010 r. (sygn. akt: SK 22/08)	2
➤ Informacja o dokumentach dotyczących dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/81/WE (tzw. dyrektywy obronnej) zamieszczonych na stronach Komisji Europejskiej .	3
➤ Zielona Księga w sprawie szerszego stosowania e-zamówień w UE	4
➤ Narzędzie e-Certis	4
➤ Partnerstwo publiczno - prywatne. Poradnik	5
➤ Konferencja na temat kontroli postępowań o zamówienia publiczne.....	5
➤ Konferencja „Telecom Trends 2010. Usługi telekomunikacyjne dla korporacji i administracji publicznej”	5
➤ Konferencja "Bariery finansowe w zamówieniach publicznych – a rynek pracy"	6
➤ Wizyta Studyjna przedstawicieli syryjskiej administracji rządowej	6
➤ Informacja nt. konferencji organizowanej przez Komisję Europejską pn. „Przyspieszenie rozwoju zamówień elektronicznych – jaka rola Unii Europejskiej?”	7
PRAWO EUROPEJSKIE	9
Orzecznictwo w zakresie zamówień publicznych.....	9
OPINIE PRAWNE.....	11
Udzielanie zamówień publicznych na usługi szkoleniowe	11
KONTROLA UDZIELANIA ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH	18
Przykłady naruszeń ustawy Prawo zamówień publicznych popełnianych w toku badania i oceny ofert w związku z uprawnieniem zamawiającego do żądania od wykonawców wyjaśnień dotyczących treści złożonych ofert (art. 87 ust. 1 ustawy Pzp)	18
ORZECZNICTWO W ZAKRESIE ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH	39
Bieżące orzecznictwo Krajowej Izby Odwoławczej i Sądów Okręgowych	39
ANALIZY SYSTEMOWE	49
Biuletyn Informacyjny Urzędu Zamówień Publicznych 01.01.2010 – 31.10.2010.....	49

AKTUALNOŚCI

➤ Prezes Rady Ministrów podpisał rozporządzenie w sprawie protokołu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego

W dniu 26 października 2010 r. Prezes Rady Ministrów podpisał rozporządzenie w sprawie protokołu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego. Rozporządzenie z dnia 26 października 2010 r. zastąpi rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 października 2008 r. w sprawie protokołu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego (Dz. U. Nr 188, poz. 1154). Rozporządzenie wejdzie w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Ustaw.

Na stronie internetowej Urzędu został udostępniany [skan rozporządzenia podpisanego przez Prezesa Rady Ministrów](#) w formacie pliku pdf. Jednocześnie – do zastosowania po wejściu w życie rozporządzenia – zostały zamieszczone wzory protokołów w formie pliku edytowalnego doc.

➤ Postanowienie Trybunału Konstytucyjnego z dnia 24 lutego 2010 r. (sygn. akt: SK 22/08)

Na stronie internetowej Urzędu Zamówień Publicznych zostało zamieszczone [postanowienie Trybunału Konstytucyjnego z dnia 24 lutego 2010 r. \(sygn. akt: SK 22/08\)](#) w przedmiocie dopuszczalności zawarcia umowy w sprawie zamówienia publicznego po upływie terminu związania wykonawcy ofertą złożoną w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego.

W sprawie tej Trybunał zwrócił się do Sądu Najwyższego oraz Urzędu Zamówień Publicznych o przedstawienie praktyki stosowania zaskarżonych przepisów.

Prezes Urzędu wskazał, iż wynik postępowania o udzielenie zamówienia publicznego zdeterminowany jest wyborem oferty najkorzystniejszej, a późniejsze zawarcie umowy jest jedynie konsekwencją tego wyboru. Oznacza to, iż zawarcie umowy po upływie terminu związania ofertą nie ma wpływu na wybór oferty, a co za tym idzie na wynik postępowania. Ponadto, Prezes Urzędu wyjaśnił, iż od początku obowiązywania ustawy Pzp, tj. od dnia 2 marca 2004 r. przepis ten był interpretowany w ten sposób, że pomimo upływu terminu związania ofertą możliwe było zawarcie umowy w sprawie zamówienia publicznego, o ile wykonawca składający ofertę najkorzystniejszą wyraziłby na to zgodę. Prezes Urzędu

Biuletyn Informacyjny Urzędu Zamówień Publicznych Nr 10/2010

Zamówień Publicznych podkreślił, iż celem wprowadzenia instytucji związania ofertą na gruncie zamówień publicznych nie było ograniczenie możliwości zawarcia umowy po upływie terminu związania ofertą. Dodatkowo, Prezes Urzędu wskazał, iż upływ terminu związania ofertą nie może być oceniany jako przesłanka wystarczająca do unieważnienia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego na podstawie art. 93 ust. 1 pkt 7 ustawy Pzp (w brzmieniu obowiązującym do dnia 29 stycznia 2010 r.).

Zdaniem Trybunału Konstytucyjnego, analiza przepisu art. 94 ust. 1 ustawy Pzp, w brzmieniu obowiązującym od dnia 24 października 2008 r., tj. od dnia wejścia w życie ustawy z dnia 4 września 2008 r. o zmianie ustawy Prawo zamówień publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 171, poz. 1058), wskazuje, iż ustawodawca zrezygnował z wyznaczenia maksymalnego terminu, w którym powinna zostać zawarta umowa w sprawie zamówienia publicznego, poprzestając jedynie na określeniu terminów minimalnych, przed upływem których umowa taka nie może zostać zawarta.

W ocenie Trybunału nie może budzić wątpliwości, iż upływ terminu związania ofertą, także obecnie, nie stanowi przeszkody do zawarcia umowy w sprawie zamówienia publicznego.

➤ Informacja o dokumentach dotyczących dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/81/WE (tzw. dyrektywy obronnej) zamieszczonych na stronach Komisji Europejskiej

Uprzejmie informujemy, że Komisja Europejska zamieściła na swojej stronie internetowej [noty wyjaśniające](#) służące zapewnieniu prawidłowej transpozycji i właściwemu stosowaniu dyrektywy 2009/81/WE przez państwa członkowskie.

Noty odnoszą się do najważniejszych aspektów dyrektywy 2009/81/WE – takich jak zakres stosowania, wykluczenia, kwestie badań i rozwoju, bezpieczeństwo dostaw, bezpieczeństwo informacji, podwykonawstwo i offset.

Dokumenty dostępne są w języku angielskim.

➤ **Zielona Księga w sprawie szerszego stosowania e-zamówień w UE**

Uprzejmie informujemy, że Komisja Europejska opublikowała na swojej stronie internetowej Zieloną Księgę w sprawie szerszego stosowania e-zamówień w UE.

Zielona Księga otwiera konsultacje na temat oceny stanu e-zamówień w Europie, najważniejszych problemów związanych z wdrożeniem i stosowaniem e-zamówień na jednolitym rynku oraz działań, które powinny zostać podjęte w celu zwiększenia zastosowania zamówień elektronicznych w UE. Kolejnym etapem będzie publikacja w 2011 r. Białej Księgi w sprawie zamówień elektronicznych, która zawierać będzie propozycje konkretnych działań służących zwiększeniu zastosowania środków elektronicznych w procedurach zamówień publicznych.

Konsultacje przeznaczone są dla wszystkich zainteresowanych stron w szczególności dla instytucji zamawiających, przedstawicieli sektora ICT, specjalistów w zakresie zamówień z sektora prywatnego i publicznego oraz przedstawicieli stowarzyszeń biznesowych.

Odpowiedzi na pytania zawarte w dokumencie można przesyłać na adres e-mail: markt-consult-eproc@ec.europa.eu **do 31 stycznia 2011 roku.**

Szczegółowe informacje na temat konsultacji oraz stosowne dokumenty odnajdą Państwo na stronie internetowej Komisji Europejskiej

http://ec.europa.eu/internal_market/consultations/2010/e-procurement_en.htm

Zielona Księga w sprawie szerszego stosowania e-zamówień w UE

http://ec.europa.eu/internal_market/consultations/docs/2010/e-procurement/green-paper_pl.pdf

➤ **Narzędzie e-Certis**

Uprzejmie informujemy, iż Komisja Europejska opracowała i udostępniła na swojej stronie internetowej narzędzie e-CERTIS, które ma za zadanie pomóc zarówno wykonawcom, jak i instytucjom zamawiającym w ustaleniu, jakie informacje są wymagane lub przedstawiane w toku postępowania o udzielenie zamówienia publicznego w innych państwach oraz w określeniu wzajemnie uznawalnych odpowiedników.

e-CERTIS jest darmowym, internetowym narzędziem informacyjnym, udostępniającym informacje na temat dokumentów, certyfikatów i świadectw wymaganych w procedurach udzielania zamówień publicznych w 27 państwach członkowskich, dwóch krajach

Biuletyn Informacyjny Urzędu Zamówień Publicznych Nr 10/2010

kandydujących (Turcja i Chorwacja) oraz trzech państwach EOG (Islandia, Liechtenstein i Norwegia).

Szczegółowe informacje na temat e-Certis oraz wyszukiwarkę dokumentów odnajdą Państwo na stronie internetowej Komisji Europejskiej:

<http://ec.europa.eu/markt/ecertis/login.do?selectedLanguage=pl>

Wyszukiwarka dostępna jest w polskiej wersji językowej, natomiast szczegółowe informacje o poszczególnych dokumentach oraz podręcznik użytkownika dostępne są tylko w języku angielskim. W najbliższym czasie ukaże się również polska wersja broszury informacyjnej na temat e-Certis.

➤ Partnerstwo publiczno - prywatne. Poradnik

Urząd Zamówień Publicznych wydał poradnik pt. Partnerstwo publiczno - prywatne. Publikacja jest dostępna w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu.

[Partnerstwo publiczno - prywatne. Poradnik.](#)

➤ Konferencja na temat kontroli postępowań o zamówienia publiczne

19 października 2010 r. w Warszawie odbyła się zorganizowana przez Urząd Zamówień Publicznych konferencja pt. „**Kontrola postępowań o zamówienia publiczne – prezentacja listy naruszeń ustawy ze szczególnym uwzględnieniem naruszeń kwalifikowanych jako skutkujące nieważnością umowy.**” Wzięło w niej udział ok. 70 osób - przedstawiciele urzędów kontroli skarbowej, urzędów marszałkowskich, CUPT, a także ministerstw.

Konferencja była okazją do dyskusji oraz wymiany doświadczeń pomiędzy organami kontroli zajmującymi się zamówieniami publicznymi.

[W serwisie informacyjnym UZP](#) znajdują Państwo więcej informacji dotyczących konferencji.

➤ Konferencja „Telecom Trends 2010. Usługi telekomunikacyjne dla korporacji i administracji publicznej”

20 października 2010 r. odbyła się konferencja „**Telecom Trends 2010. Usługi telekomunikacyjne dla korporacji i administracji publicznej**” zorganizowana przez Dziennik „Rzeczpospolita”. W jednym z paneli zatytułowanym „**Meandry zamówień publicznych**” wzięł udział Prezes Urzędu Zamówień Publicznych - Jacek Sadowy. Uczestnikami panelu byli również Jacek Jerka – doradca ds. zamówień publicznych w

Biuletyn Informacyjny Urzędu Zamówień Publicznych Nr 10/2010

Narodowym Banku Polskim i prezes Ogólnopolskiego Stowarzyszenia Konsultantów Zamówień Publicznych, Mateusz Majewski – dyrektor Centrum Obsługi Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, Robert Sababada – dyrektor Aster Biznes, Dariusz Terlecki – wiceprezes Crowley Data Poland.

[Więcej informacji na temat konferencji w serwisie informacyjnym UZP.](#)

➤ Konferencja "Bariery finansowe w zamówieniach publicznych – a rynek pracy"

W dniu 11 października 2010 r. odbyła się konferencja „*Bariery finansowe w zamówieniach publicznych – a rynek pracy*” zorganizowana przez Związek Pracodawców – BUSINESS CENTER CLUB. Patronat nad konferencją objęli Prezes UZP, Prezes BCC oraz Monitor Zamówień Publicznych.

W konferencji wziął udział Prezes Urzędu Zamówień Publicznych **Jacek Sadowy**, który w wystąpieniu zatytułowanym „Prawo zamówień publicznych – zmiany przyjazne dla wykonawców” zaprezentował wprowadzone nowelizacjami ustawy Prawo zamówień publicznych zmiany dotyczące m.in. zgodności ustawy z prawem Unii Europejskiej, odbiurokratyzowanie procedur, zapewnienie wykonawcom dostępu do zamówień na zasadach niedyskryminacyjnych, zmniejszenie kosztów związanych z udziałem w postępowaniu.

Podczas konferencji **Kinga Reinholz** z Departamentu Kontroli Zamówień Publicznych Współfinansowanych ze Środków Unii Europejskiej omówiła wyniki kontroli postępowań o zamówienia publiczne prowadzone przez UZP z podkreśleniem wniosków dotyczących wykonawców.

➤ Wizyta Studyjna przedstawicieli syryjskiej administracji rządowej

W dniach **11-12 października br.** Urząd Zamówień Publicznych gościł delegację syryjskiej administracji rządowej. W skład delegacji wchodził przedstawicieli różnych resortów powiązanych z zamówieniami publicznymi (m.in. resort infrastruktury, gospodarki i handlu, energetyki, finansów, kancelarii premiera).

Celem wizyty w Urzędzie było zapoznanie się z polskim systemem zamówień publicznych oraz doświadczeniami w zakresie tworzenia i funkcjonowania prawa. W trakcie wizyty szczegółowo omówiono m.in. polskie regulacje prawne z zakresu zamówień publicznych,

Biuletyn Informacyjny Urzędu Zamówień Publicznych Nr 10/2010

system odwoławczy, strukturę organizacyjną Urzędu oraz Krajowej Izby Odwoławczej, analizy rynku zamówień publicznych, a także rodzaje ogłoszeń oraz sposoby ich publikacji.

Doświadczenia zdobyte w trakcie wizyty studyjnej mogą stanowić cenną lekcję dla przedstawicieli administracji rządowej Syrii w kontekście planowanych zmian legislacyjnych (tj. ujednoczenia prawa zamówień publicznych zgodnie ze światowymi standardami oraz powszechną praktyką) oraz w związku z chęcią stworzenia ram instytucjonalnych dla systemu zamówień publicznych.

W spotkaniu z ramienia Urzędu udział wzięli p. Dariusz Piasta – Wiceprezes Urzędu, p. Joanna Chabasiewicz – dyrektor Departamentu Odwołań, p. Wojciech Michalski – radca prezesa z Departamentu Informacji, Edukacji i Analiz Systemowych oraz p. Izabela Łazuga reprezentująca Departament Prawny. Krajową Izbę Odwoławczą reprezentowała p. prezes – Renata Tubisz oraz p. Agata Mikołajczyk.

Spotkania w UZP były częścią trzydniowej wizyty studyjnej w Polsce, za organizację której odpowiada Bank Światowy. Dodatkowo zaplanowano spotkania z przedstawicielami Ministerstwa Rozwoju Regionalnego, Najwyższej Izby Kontroli oraz Urzędu Miasta Stołecznego Warszawy.

➤ Informacja nt. konferencji organizowanej przez Komisję Europejską pn. „Przyspieszenie rozwoju zamówień elektronicznych – jaka rola Unii Europejskiej?”

Uprzejmie informujemy, że w dniu **25 listopada 2010 roku** Komisja Europejska (DG Rynek Wewnętrzny i Usługi) organizuje w Brukseli spotkanie poświęcone wykorzystaniu elektronicznych zamówień publicznych (*ang. e-procurement*).

Konferencja skierowana jest do wszystkich zainteresowanych wykorzystaniem możliwości jakie dają technologie informacyjne i komunikacyjne (ICT) służące wzrostowi sprawności i efektywności procesu udzielania zamówień publicznych.

Spotkanie będzie również doskonałą okazją do przedyskutowania propozycji zawartych w Zielonej Księdze KE, której publikację Komisja Europejska zaplanowała na październik. Po publikacji Zielona Księga poddana zostanie konsultacjom, a wszystkie zainteresowane strony będą mogły zgłaszać uwagi i spostrzeżenia do dnia 31 stycznia 2011 roku.

Spotkanie otworzy Komisarz ds. rynku wewnętrznego i usług, pan Michel Barnier.

Biuletyn Informacyjny Urzędu Zamówień Publicznych Nr 10/2010

W trakcie spotkania będą prowadzone 4 panele dyskusyjne obejmujące następujące zagadnienia:

- modernizacja i uproszczenie zamówień publicznych;
- identyfikacja / wskazanie wyzwań stojących przed elektronicznymi zamówieniami publicznymi;
- elektroniczne zamówienia publiczne o charakterze międzynarodowym;
- jak Unia Europejska może pomóc?

Praktyczne informacje dotyczące konferencji, w tym dokładny adres, program oraz formularz rejestracji on-line odnajdą Państwo na stronie internetowej Komisji Europejskiej:

http://ec.europa.eu/internal_market/publicprocurement/e-procurement_en.htm#hearings

PRAWO EUROPEJSKIE

Orzecznictwo w zakresie zamówień publicznych

1. Wyrok Sądu z dnia 8 lipca 2010 r. - *Evropaiki Dynamiki przeciwko EEA (Sprawa T-331/06)*

Zamówienia publiczne na usługi - Procedura przetargowa EEA - Świadczenie informatycznych usług konsultacyjnych - Odrzucenie oferty - Skarga o stwierdzenie nieważności - Właściwość Sądu - Kryteria udzielania zamówienia określone w specyfikacji istotnych warunków zamówienia - Podkryteria - Oczywisty błąd w ocenie - Obowiązek uzasadnienia.

Sąd oddalił skargę o stwierdzenie nieważności decyzji EEA z dnia 14 grudnia 2006 r. w przedmiocie odrzucenia oferty strony skarżącej w ramach procedury udzielania zamówień EEA/IDS/06/002 dotyczącej świadczenia informatycznych usług konsultacyjnych (Dz.U. S 118-125101) i w przedmiocie udzielenia zamówienia innemu oferentowi.

2. Orzeczenie Trybunału z dnia 21 października 2010 r. w sprawie C-570/08

Zamówienia publiczne – Dyrektywa 89/665/EWG – Artykuł 2 ust. 8 – Organy odwoławcze niemające charakteru sądowego – Uchylenie decyzji instytucji zamawiającej o wyborze oferty – Możliwość odwołania się przez instytucję zamawiającą do organu sądowego.

Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczy wykładni art. 2 ust. 8 dyrektywy Rady 89/665/EWG z dnia 21 grudnia 1989 r. w sprawie koordynacji przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych odnoszących się do stosowania procedur odwoławczych w zakresie udzielania zamówień publicznych na dostawy i roboty budowlane (Dz.U. L 395, str. 33) zmienionej dyrektywą Rady 92/50/EWG z dnia 18 czerwca 1992 r. (Dz.U. L 209, str. 1).

Wniosek ten został złożony w ramach sporu pomiędzy Symvoulío Apochetefseon Lefkosias (zarząd sieci kanalizacyjnej Nikozji), osobą prawną prawa publicznego działającą jako instytucja zamawiająca a Anatheoritiki Archi Prosforon (Urzędem Odwoławczym ds.

Biuletyn Informacyjny Urzędu Zamówień Publicznych Nr 10/2010

Zamówień Publicznych), organem administracji rozpatrującym odwołania od decyzji wydanych przez instytucje zamawiające w przedmiocie zamówień.

W wyroku Trybunał orzekł, że:

Artykuł 2 ust. 8 dyrektywy Rady 89/665/EWG z dnia 21 grudnia 1989 r. w sprawie koordynacji przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych odnoszących się do stosowania procedur odwoławczych w zakresie udzielania zamówień publicznych na dostawy i roboty budowlane, w brzmieniu wynikającym z dyrektywy Rady 92/50/EWG z dnia 18 czerwca 1992 r., **należy interpretować w ten sposób, że nie nakłada on na państwa członkowskie obowiązku ustanowienia również dla instytucji zamawiających sądowego środka zaskarżenia decyzji organów odwoławczych niemających charakteru sądowego, rozpatrujących odwołania w sprawach udzielania zamówień publicznych.** Jednakże przepis powyższy **nie stoi na przeszkodzie, by państwa członkowskie przewidziały w swych porządkach prawnych, jeżeli uznają to za stosowne, tego rodzaju środki zaskarżenia dla instytucji zamawiających.**

Jednocześnie informujemy, że pełen tekst orzeczenia w języku polskim odnajdą Państwo na stronie Urzędu Zamówień Publicznych - <http://www.uzp.gov.pl/cmsws/page/?D;944>

OPINIE PRAWNE

Udzielanie zamówień publicznych na usługi szkoleniowe

W stosunku do zamówień publicznych realizowanych celem nabycia usług szkoleniowych lub edukacyjnych, zastosowanie znajduje procedura wskazana w art. 5 ustawy Prawo zamówień publicznych (dalej zwanej: „Pzp”). Zakres przedmiotowy art. 5 ustawy Pzp należy bowiem odnosić do treści załącznika Nr 2 Rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 28 stycznia 2010 r. w sprawie wykazu usług o charakterze priorytetowym i niepriorytetowym (Dz. U. z 2010 r. Nr 12, poz. 68), szczegółowo poprzez ustalenie rodzajów usług odpowiadających kodom Wspólnego Słownika Zamówień (CPV). Wskazane Rozporządzenie w załączniku Nr 2 klasyfikuje usługi szkoleniowe jako usługi niepriorytetowe w kategorii 24. Kategoria ta obejmuje wszystkie rodzaje usług określone kodami od 80000000-4 do 80660000-8 z wyjątkiem usług opatrzonych kodami 80533000-9 – usługi zapoznawania użytkownika z obsługą komputera i usługi szkoleniowe, 80533100-0 – usługi szkolenia komputerowego oraz 80533200-1 – kursy komputerowe. Ww. usługi, wyłączone z kategorii usług szkoleniowych, sklasyfikowane zostały w kategorii 27 załącznika Nr 2 jako inne usługi niepriorytetowe. Aktualny Słownik, w brzmieniu obowiązującym od dnia 15 września 2008 r., stanowi załącznik do Rozporządzenia Komisji Nr 213/2008 z 28 listopada 2007 r. zmieniającego rozporządzenie WE Nr 2195/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie Wspólnego Słownika Zamówień (CPV) oraz dyrektyw 2004/17/WE i 2004/18/WE Parlamentu Europejskiego i Rady dotyczących procedur udzielania zamówień publicznych w zakresie zmiany CPV (Dz. U. UE z 15. 03. 2008 r. L 74/1). CPV wśród usług edukacyjnych i szkoleniowych wymienia między innymi: usługi szkolnictwa podstawowego (kod: 80100000-5), usługi szkolnictwa średniego (kod: 80200000-6), usługi edukacji młodzieży (kod: 80310000-0), usługi edukacji medycznej (kod: 80320000-3), różne usługi szkolne (kod: 80410000-1) W tym wśród usług szkoleniowych (kod: 80500000-9) CPV wymienia między innymi: usługi szkolenia specjalistycznego (kod: 80510000-2), usługi szkolenia personelu (kod: 80511000-9), placówki szkoleniowe (kod: 80520000-5), seminaria szkoleniowe (kod: 80522000-9), usługi szkolenia zawodowego (kod: 80530000-8), usługi szkolenia technicznego (kod: 80531200-7), oferowania kursów językowych (kod: 80580000-3).

Biuletyn Informacyjny Urzędu Zamówień Publicznych Nr 10/2010

Stosownie do brzmienia przepisu art. 5 ust. 1 ustawy Pzp, zamawiający udzielający zamówienia na ww. usługi może nie stosować przepisów ustawy dotyczących terminów składania wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu lub terminu składania ofert, wadium, obowiązku żądania dokumentów potwierdzających spełnianie warunków udziału w postępowaniu, zakazu ustalania kryteriów oceny ofert na postawie właściwości wykonawcy oraz innych niż dotyczące wartości zamówienia przesłanek wyboru trybu negocjacji z ogłoszeniem, dialogu konkurencyjnego oraz licytacji elektronicznej. Dodatkowo, zamawiający nabywając powyższe usługi może wszcząć postępowanie w trybie negocjacji bez ogłoszenia lub w trybie z wolnej ręki również w innych uzasadnionych przypadkach niż wskazane odpowiednio w art. 62 ust. 1 oraz 67 ust. 1 ustawy Pzp, w szczególności, jeśli zastosowanie innego trybu mogłoby skutkować co najmniej jedną z następujących okoliczności:

- naruszeniem zasad celowego, oszczędnego i efektywnego dokonywania wydatków,
- naruszeniem zasad dokonywania wydatków w wysokości i w terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań,
- poniesieniem straty w mieniu publicznym
- uniemożliwieniem terminowej realizacji zadań (art. 5 ust. 1 a ustawy Pzp).

Możliwość skorzystania z uprawnień, jakie przyznaje art. 5 ust. 1 a ustawy Pzp, została uzależniona od zaistnienia szczególnych okoliczności powodujących, iż skorzystanie z trybów zapewniających konkurencyjność byłoby z jakichś względów mniej korzystne od udzielenia zamówienia w trybie szczególnym bądź w niektórych przypadkach utrudnione, przy czym przesłanki te mają charakter norm generalnych, a zatem wymagają interpretacji *ad casum*. Zamawiający zatem, przed wszczęciem postępowania w trybie negocjacji bez ogłoszenia bądź zamówienia z wolnej ręki, zobowiązany jest wykazać okoliczności uzasadniające dokonany wybór oraz udokumentować motywy swojego działania. Stosownie do dyspozycji art. 5 ust. 1 a ustawy Pzp, podstawą zastosowania tego przepisu mogą być zarówno okoliczności bezpośrednio wskazane w tym przepisie jak również inne obiektywne okoliczności uzasadniające jego zastosowanie.

II. W postępowaniach, których przedmiotem są usługi niepriorytetowe, w tym dotyczące nabycia usług szkoleniowych, nie obowiązuje zakaz wynikający z dyspozycji art. 91 ust. 3 ustawy, zgodnie z którym zamawiający udzielając zamówień publicznych nie może konstruować kryteriów oceny ofert dotyczących właściwości wykonawców, a w

Biuletyn Informacyjny Urzędu Zamówień Publicznych Nr 10/2010

szczegółności ich wiarygodności ekonomicznej, technicznej lub finansowej (kryteriów podmiotowych). Oznacza to, iż w przedmiotowych postępowaniach prowadzonych w trybach przetargowych - właściwości wykonawców, tj. doświadczenie, posiadanie przez nich znajomości określonej branży lub kwalifikacje personelu, mogą być brane pod uwagę przy wyborze oferty najkorzystniejszej. W przypadku bowiem usług wskazanych w artykule 5 ustawy Pzp, cechy podmiotowe wykonawcy i jego doświadczenie czy wykształcenie osób, które będą uczestniczyły w realizacji zamówienia, mają podstawowe znaczenie dla prawidłowego wykonania tego zamówienia. Zatem, należy stwierdzić, iż cele usług szkoleniowych (zapewnienie jak najlepszych warunków do pogłębiania wiedzy, poprzez odpowiednią kadre szkoleniową) mogą zostać również w pełni zrealizowane poprzez udzielenie zamówienia otwartego na konkurencję. Niemniej jednak możliwość zastosowania w postępowaniu konkurencyjnym podmiotowych kryteriów wyboru oferty najkorzystniejszej nie wyklucza możliwości zlecenia wykonania tych usług z wolnej ręki jeśli zamawiający będzie w stanie wykazać, iż tylko ten sposób wyboru wykonawcy umożliwi realizację celów planowanego zamówienia.

III. Przy udzielaniu zamówień, których przedmiotem są usługi edukacyjne lub szkoleniowe częstym problemem zamawiających jest prawidłowe ustalenie zakresu (przedmiotu) udzielanych zamówień, w taki sposób, by nie narazić się na zarzut nieuprawnionego dzielenia zamówienia na części (art. 32 ust. 2 ustawy Pzp). Odnosząc się do powyższego zagadnienia, należy wskazać, iż zamawiający podejmując decyzję o udzieleniu zamówienia publicznego, obejmującego swym przedmiotem usługi szkoleniowe, w jednym postępowaniu bądź też co do udzielenia kilku zamówień po przeprowadzeniu kilku odrębnych procedur, co do zasady powinien kierować się następującymi przesłankami:

W jednym postępowaniu powinny być nabywane świadczenia tego samego rodzaju tj. usługi, które posiadają te same lub podobne funkcje techniczne lub gospodarcze, które łączy przynależność do tej samej grupy tematycznej (element przedmiotowy) i gdy istnieje wykonawca zdolny samodzielnie wykonać całe zamówienie (element podmiotowy). Ponadto, aby zakup określonego rodzaju usług możliwy był po przeprowadzeniu jednego postępowania, obok ww. przesłanek konieczne jest spełnienie dodatkowego warunku istnienia związku funkcjonalnego i czasowego pomiędzy nabywanymi usługami szkoleniowymi lub edukacyjnymi, bez których nie zachodzi konieczność sumowania wartości poszczególnych świadczeń. Innymi słowy, zamawiający w celu ustalenia zakresu przedmiotowego

Biuletyn Informacyjny Urzędu Zamówień Publicznych Nr 10/2010

zamówienia musi wiedzieć co chce nabyć i potrafić określić zarówno zakres świadczeń jak i ich czas, a świadczenia, które mają być przedmiotem jednego postępowania powinny być ze sobą funkcjonalnie powiązane i mogą być zrealizowane przez jednego wykonawcę.

Biorąc powyższe pod uwagę, należy stwierdzić, iż w sytuacji, gdy zamawiający udziela zamówienia na szkolenia, powinien pogrupować je przede wszystkim według kryterium ich charakteru i możliwości ich realizacji przez jednego wykonawcę. Szkolenia obejmujące taką samą lub podobną tematykę, prowadzone dla określonej grupy odbiorców, jeżeli mogą być zrealizowane przez jednego wykonawcę, należy traktować jako jedno zamówienie, którego wartość powinna zostać oszacowana łącznie, zgodnie z art. 32 ust. 1 ustawy Pzp. Jednocześnie, określając przedmiot i wartość zamówienia publicznego należy mieć na względzie zakaz wynikający z treści art. 32 ust. 2 ustawy Pzp, zgodnie z którym zamawiający nie może, w celu uniknięcia stosowania ustawy, dzielić zamówienia na części oraz zaniżać jego wartości. Podział zamówienia na części wbrew przepisom ustawy ma miejsce wówczas, gdy powiązane ze sobą w sposób funkcjonalny i czasowy przedmiotowo podobne usługi, które mogą być realizowane przez ten sam podmiot, celowo nie są łączone w jednym postępowaniu, a brak jest obiektywnych i uzasadnionych powodów, by zlecać ich wykonanie oddzielnie. Przepis art. 32 ust. 2 ustawy Pzp ma zapobiegać m. in. sytuacjom, w których zamawiający, chcąc ominąć ustawowe procedury, dzieli jedno zamówienie na kilka mniejszych o niższej wartości. Należy jednak wskazać, iż jeżeli zamawiający dokonuje podziału zamówienia na części, ale podział taki nie prowadzi do odstąpienia od stosowania ustawy lub nie prowadzi do łagodzenia reżimu, w którym zamówienie byłoby udzielane, gdyby podział nie nastąpił, wówczas nie stanowi on obejścia przepisów ustawy, a tym samym naruszenia dyspozycji art. 32 ust. 2 ustawy Pzp.

W sytuacji, gdy przedmiotem zamówienia są szkolenia o różnej tematyce i nie ma możliwości udzielenia zamówienia na te szkolenia jednemu wykonawcy, po przeprowadzeniu jednego postępowania, nie będzie można mówić o dzieleniu zamówienia na części w celu uniknięcia stosowania przepisów ustawy Pzp, gdy każde ze szkoleń będzie stanowiło odrębny przedmiot zamówienia. W takiej sytuacji, jeśli wartość poszczególnych zamówień nie przekracza wartości, o której mowa w art. 4 pkt 8 ustawy Pzp, czyli wyrażonej w złotych wartości 14 000 euro, zamawiający jest uprawniony do nabycia usług szkoleniowych o określonej tematyce, bez obowiązku wyłonienia wykonawców w postępowaniu prowadzonym na zasadach określonych w ustawie Pzp. O tym czy w danych okolicznościach

Biuletyn Informacyjny Urzędu Zamówień Publicznych Nr 10/2010

mamy do czynienia z jednym większym zamówieniem czy też np. z kilkoma mniejszymi zamówieniami odrębnymi o zbliżonym przedmiocie rozstrzygnąć musi samodzielnie zamawiający w oparciu o posiadaną przez niego wiedzę oraz doświadczenie w zakresie prowadzonej przez siebie działalności.

IV. Dodatkowo należy podnieść, iż jeżeli z przyczyn organizacyjnych lub ze względu na właściwość zamówienia, koniecznym stałoby się zatrudnienie kilku osób szkolących w ramach jednej specjalności, zamawiający co do zasady powinien udzielić przedmiotowego zamówienia w częściach bądź też dopuszczając możliwość złożenia ofert częściowych, z których każda stanowi przedmiot odrębnego postępowania na podstawie art. 32 ust. 4 ustawy Pzp. Należy wskazać, iż w takim przypadku szacunkową wartość poszczególnych zamówień stanowić będzie łączna wartość wszystkich poszczególnych części zamówienia jednorodnjowego.

V. W okolicznościach realizowania przez zamawiającego wieloletnich projektów współfinansowanych ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej, w których zakres wchodzi usługi szkoleniowe, szacowanie wartości powinno następować kolejno w dwóch obszarach.

Pierwszy badany obszar – odnosi się do potrzeby objęcia szacowaniem wszystkich świadczeń z zakresu szkoleń o jednorodnym charakterze we stosunku do całości projektu w sytuacji, gdy zamawiający jest w stanie z góry określić przedmiot całego zamówienia w perspektywie długości trwania projektu. W pierwszej kolejności przy szacowaniu wartości zamówień udzielanych w zakresie projektu współfinansowanego ze środków UE, konieczne jest zatem wyodrębnienie tych zamówień, których zakres może być oszacowany z góry na cały okres realizacji całego lub większej części projektu, i które mogą zostać udzielone jednorazowo w ramach jednego postępowania. W odniesieniu do tych zamówień ich szacunkowa wartość winna być ustalona z uwzględnieniem pełnego zakresu usług przewidywanych do wykonania w całym okresie realizacji projektu.

Kolejny obszar odnosi się do potrzeby wyodrębnienia i szacowania wartości tych zamówień, które są możliwe do określenia dopiero w trakcie realizacji projektu i zależnie od bieżących potrzeb związanych z realizacją projektu. W konsekwencji, w ramach tego samego projektu możemy mieć do czynienia z kilkoma samodzielnymi zamówieniami dotyczącymi tego samego lub zbliżonego rodzajowo przedmiotu. W takim przypadku nie mamy do

Biuletyn Informacyjny Urzędu Zamówień Publicznych Nr 10/2010

czynienia z niedopuszczalnym podziałem zamówienia na części (art. 32 ust. 2 ustawy Pzp), lecz z kilkoma odrębnymi i następującymi po sobie zamówieniami publicznymi, których wartość będzie szacowana odrębnie. Innymi słowy, podział i odrębne szacowanie wartości dla jednorodnych lub zbliżonych rodzajowo świadczeń może być uzasadnione przyczynami obiektywnymi - niemożnością łącznego oszacowania wszystkich potrzebnych usług dla potrzeb jednego postępowania o udzielenie zamówienia publicznego.

Przy czym wymaga podkreślenia, że przyczyny podziału, o którym mowa wyżej muszą być obiektywne tj. wynikać z celu lub charakteru świadczeń. W odniesieniu do takich zamówień, których zakres nie może być oszacowany dla całego okresu realizacji projektu, dla instytucji sektora finansów publicznych będzie miała przede wszystkim zastosowanie zasada właściwa dla sporządzania rocznych planów zamówień publicznych i rocznego szacowania ich wartości. Wartości tych zamówień będą podlegały sumowaniu z innymi tożsamymi zamówieniami udzielanymi przez zamawiającego w tym samym okresie. Oznacza to, iż zamówienia nabywane na potrzeby realizacji projektu będą stanowiły część jednego zamówienia oszacowanego z uwzględnieniem innych tożsamych przedmiotowo zamówień nabywanych przez zamawiającego w tym samym okresie. Podkreślić przy tym należy, że względ na źródło finansowania nie upoważnia zamawiającego do podziału zamówienia na części, tj. udzielania zamówień na tożsamy przedmiot odrębnie z uwagi na finansowanie z budżetu własnego i z środków unijnych (por. również: opinia „Szacowanie wartości i udzielanie zamówień objętych projektem współfinansowanym ze środków Unii Europejskiej).

VI. Kwestią, która w procesie udzielania zamówień w przedmiocie realizacji usług szkoleniowych, może budzić wątpliwości jest zagadnienie szacowania wartości zamówień obejmujących realizację szkoleń indywidualnych, prowadzonych na podstawie art. 40 ust. 3 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. - o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (tj. Dz. U. z 2008 r. Nr 69, poz. 415 ze zm.). Co do zasady szkolenia indywidualne można uznać za zamówienia nieprzewidywalne dla zamawiającego. Urząd Pracy, na którym spoczywa obowiązek ich przeprowadzenia, nie jest bowiem w stanie przewidzieć kto i kiedy zostanie na takie szkolenie skierowany. Z uwagi na okoliczność, iż tematyka szkoleń wybierana jest indywidualnie przez zainteresowanego bezrobotnego w trakcie roku budżetowego, trudno oczekiwać, aby zamawiający uwzględnił te szkolenia przy planowaniu rocznego kalendarza szkoleń. Niemniej jednak nie można wykluczyć, iż zamówienia na szkolenia indywidualne w pewnych okolicznościach będą sumowane z innymi zamówieniami. Obowiązek ten wystąpi

Biuletyn Informacyjny Urzędu Zamówień Publicznych Nr 10/2010

w szczególności wówczas, gdy zamawiający w momencie przygotowywania postępowania będzie wiedział o konieczności realizacji tożsamego szkolenia bądź szkoleń, na które zapotrzebowanie złożyli indywidualnie inni bezrobotni. W takim przypadku, wartość ww. zamówień co do zasady winna być ustalona łącznie z zamówieniami na planowe szkolenia grupowe, z uwzględnieniem uwag dotyczących szacowania wartości zamówień poczynionych wyżej. Natomiast, w przypadku, gdy konieczność realizacji szkoleń indywidualnych zaistnieje dopiero w momencie, gdy całe zapotrzebowanie zamawiającego na dane szkolenia zostało zaspokojone poprzez przeprowadzone, stosownie do swoich potrzeb z zachowaniem należytej staranności, postępowania, a w trakcie roku pojawiła się nieprzewidziana wcześniej potrzeba nabycia takich samych lub podobnych usług, zamówienia takie należy traktować jako zamówienia odrębne od udzielonych wcześniej, szacując ich wartość zgodnie z art. 32 ustawy Pzp.

KONTROLA UDZIELANIA ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH

Przykłady naruszeń ustawy Prawo zamówień publicznych popelnianych w toku badania i oceny ofert w związku z uprawnieniem zamawiającego do żądania od wykonawców wyjaśnień dotyczących treści złożonych ofert (art. 87 ust. 1 ustawy Pzp)

Zgodnie z przepisem art. 87 ust. 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych – zwanej dalej „ustawą Pzp” - w toku badania i oceny ofert zamawiający może żądać od wykonawców wyjaśnień dotyczących treści złożonych ofert. Niniejsze uprawnienie zamawiającego ma istotne znaczenie dla prawidłowości udzielania zamówienia publicznego. Bo chociaż zamawiający może, a nie musi korzystać z instytucji przewidzianej w art. 87 ust. 1, to w praktyce zaniechanie zamawiającego w zakresie żądania od wykonawców wyjaśnień albo przeciwnie korzystanie z tego przepisu w sposób niedopuszczalny poprzez prowadzenie między zamawiającym a wykonawcą negocjacji dotyczących treści złożonej oferty lub, z zastrzeżeniem ust. 1a i 2, dokonywanie jakichkolwiek zmian treści oferty, prowadzi do wielu nieprawidłowości, stwierdzanych w kontroli udzielania zamówień publicznych, w szczególności w zw. z art. 89 ust. 1 pkt 2 ustawy Pzp.

Tymczasem, zamawiający ma obowiązek rzetelnego przeprowadzania postępowania i prawidłowej oceny ofert. W tym kontekście, żądanie wyjaśnień w trybie art. 87 ust. 1 zdanie 1 ustawy Pzp, cytując uzasadnienie wyroku Krajowej Izby Odwoławczej z dnia 20 sierpnia 2009 r. (sygn. akt KIO/UZP 1026/09) „należy odczytywać nie tylko jako czyste uprawnienie zależne od uznania zamawiającego, lecz także jako kompetencję zamawiającego, a zatem prawo do żądania wyjaśnień połączone z obowiązkiem ich żądania w celu zachowania należytej staranności w przeprowadzaniu badania i oceny oferty”.¹

Wobec powyższego, uzasadnionym jest przedstawienie przykładów naruszeń art. 87 ust. 1 ustawy Pzp, stwierdzonych w kontroli udzielania zamówień publicznych, a także omówienie tytułem wstępu przepisów normujących procedurę wyjaśniania treści oferty.

¹ Podobne stanowisko KIO wyraziła m.in. w wyroku z 14 lutego 2008 r. sygn. akt KIO/UZP 39/08, w wyroku z 5 czerwca 2008 r. sygn. akt KIO/UZP 502/08, w wyroku z 1 kwietnia 2009 r. sygn. akt KIO/UZP 343/09.

Biuletyn Informacyjny Urzędu Zamówień Publicznych Nr 10/2010

Przede wszystkim należy wskazać, iż żądanie od wykonawców wyjaśnień dotyczących treści złożonych ofert, zgodnie z hipotezą wyżej powołanego przepisu, może nastąpić wyłącznie w toku badania i oceny ofert. A zatem, zamawiający może skorzystać z instytucji wyjaśnień treści oferty zawartej w art. 87 ust. 1 ustawy Pzp, w każdym czasie po otwarciu ofert, lecz nie później niż po wyborze najkorzystniejszej oferty. Ponadto, omawiane uprawnienie do żądania wyjaśnień odnosi się wyłącznie do treści oferty. Zastrzeżenie to ma duże znaczenie. Pojęcie „treść oferty” określa bowiem zakres przedmiotowego uprawnienia zamawiającego do żądania wyjaśnień.

Sama ustawa Prawo zamówień publicznych nie definiuje pojęcia „oferta” ani tym bardziej nie wskazuje, czym jest jej treść. Stąd ustalenie znaczenia powyższych pojęć wymaga, zgodnie z art. 14 ustawy Pzp, odwołania się do przepisów ustawy dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny. Przepis art. 66 § 1 Kodeksu cywilnego stanowi, iż: „oświadczenie drugiej stronie woli zawarcia umowy stanowi ofertę, jeżeli określa istotne postanowienia tej umowy”. Zgodnie z powyższym, przez ofertę należy rozumieć oświadczenie woli zawarcia umowy, które zawiera istotne postanowienia tej umowy. W rozumieniu Kc, oferta musi być więc skierowanym do drugiej strony w sposób jednoznaczny i stanowczy oświadczeniem woli zawarcia umowy oraz zawierać jej istotne postanowienia.

W świetle powyższego, na gruncie Prawa zamówień publicznych, za ofertę w wąskim znaczeniu należy uznać oświadczenie wyrażone w formularzu ofertowym, będącym jednostronnym, stanowczym zobowiązaniem wykonawcy do wykonania oznaczonego świadczenia, które zostanie zrealizowane na rzecz zamawiającego, jeżeli oferta złożona przez wykonawcę wybrana została jako najkorzystniejsza oferta i z wykonawcą tym zostanie zawarta umowa w sprawie zamówienia publicznego (patrz m.in.: wyrok Krajowej Izby Odwoławczej, dalej zwanej „KIO”, z 25.08.2008 r. sygn. akt KIO/UZP 824/08, wyrok KIO z 29.08.2008 r. sygn. akt KIO/UZP 847/08, KIO/UZP 851/08, KIO/UZP 663/09). Poza formularzem ofertowym na treść oferty składają się wszelkie dokumenty doprecyzowujące i dookreślające świadczenie wykonawcy, w tym wszystkie informacje dotyczące przedmiotu zamówienia i jego realizacji.

Przy czym, w myśl uchwały Sądu Najwyższego z dnia 21 października 2005 r. (sygn. akt II CZP 74/05), elementem oferty – w szerszym rozumieniu - są również informacje zawarte w dokumentach przedstawionych na podstawie rozporządzenia w sprawie rodzajów dokumentów potwierdzających spełnianie warunków udziału w postępowaniu, jakich może

Biuletyn Informacyjny Urzędu Zamówień Publicznych Nr 10/2010

żądać zamawiający od wykonawców. Te elementy oferty, zgodnie z ugruntowaną linią orzecniczą Krajowej Izby Odwoławczej, nie tworzą treści oferty, lecz są dokumentami potwierdzającymi spełnianie warunku udziału w postępowaniu, na co wskazuje również treść art. 44 ustawy. Dyspozycja tego przepisu mówi, iż wykonawca składa wraz z ofertą oświadczenie o spełnieniu warunków udziału w postępowaniu, a jeżeli zamawiający żąda dokumentów potwierdzających spełnienie tych warunków - również te dokumenty.

Biorąc powyższe pod uwagę, żądanie przez zamawiającego wyjaśnień dotyczących złożonych dokumentów oraz oświadczeń w oparciu o art. 87 ust. 1 ustawy Pzp jest nieuprawnione, a także niezgodne z art. 26 ust. 4 ustawy. Tym samym, zamawiający nie ma podstaw do żądania wyjaśnień odnoszących się choćby do jakichkolwiek wykazów potwierdzających spełnianie warunków udziału w postępowaniu, dokumentów potwierdzających należyte wykonanie zamówienia, czyli popularnych „referencji”, czy dokumentów wadialnych (te nie są ofertą, a jej zabezpieczeniem). Powyższe potwierdza m.in. wyrok Krajowej Izby Odwoławczej z dnia 2 września 2008 r. (sygn. akt KIO/UZP 864/08), a także wyroki KIO z 19 września 2008 r. (sygn. akt KIO/UZP 944/08), z 22 października 2008 r. (sygn. akt KIO/UZP 1090/08), z 14 września 2009 r. (sygn. akt KIO/UZP 412/09), czy wyrok z 23 kwietnia 2009 r. (sygn. akt KIO/UZP 455/09).

Wątpliwości wyjaśniane na podstawie art. 87 ust. 1 ustawy nie powinny także dotyczyć formy oferty. Należy bowiem odróżniać treść oferty od jej formy. Za formę oferty należy uznać sposób, w jaki jej treść zostaje uzewnętrzniona. Co za tym idzie, do wymagań o charakterze formalnym, tj. nieodnoszących się do oferowanego świadczenia, zalicza się m.in. konieczność parafowania każdej ze stron oferty, konieczność numeracji wszystkich stron, forma załączników i oświadczeń czy wymóg złożenia oferty w dwóch kopertach, czy też sposób podpisania oferty wewnętrznej i zewnętrznej. Powyższe potwierdziła Krajowa Izba Odwoławcza wskazując w wyroku z dnia 12 listopada 2008 r. (sygn. akt KIO/UZP 1175/08), iż: „Do błędów w zakresie formy oferty zalicza się np. brak numeracji stron, brak trwałego spięcia oferty, brak pieczęci, brak potwierdzenia za zgodność z oryginałem czy brak podpisu na każdej stronie oferty”.

Treścią oferty w odróżnieniu od jej formy jest więc merytoryczna zawartość oferty wyrażona liczbowo, słownie lub za pomocą znaków interpunkcyjnych, symboli graficznych, wchodząca w skład zawartego w ofercie tekstu i odnosząca się do przedmiotu zamówienia i sposobu jego realizacji.

Biuletyn Informacyjny Urzędu Zamówień Publicznych Nr 10/2010

Mając powyższe na uwadze, należy podkreślić, iż zastosowanie instytucji wyjaśnienia treści oferty ściśle jest ograniczone do merytorycznej strony oferty i powinno służyć zamawiającemu do ustalania prawidłowej wykładni oświadczenia woli wykonawcy oraz potwierdzenia jego intencji w tym zakresie. Jednakże, zamawiający nie ma obowiązku wyjaśniania treści oferty w przypadku stwierdzenia, że któryś z jej elementów nie odpowiada treści specyfikacji. Przepis art. 87 ust. 1 ustawy Pzp ma zastosowanie w przypadku powzięcia przez zamawiającego wątpliwości co do treści oferty (wyrok KIO z 12 stycznia 2010 r. KIO/UZP 1644/09), w szczególności najkorzystniejszej oferty w świetle przyjętych przez zamawiającego kryteriów oceny ofert. Przy czym, treść udzielonych wyjaśnień, jak wskazała Krajowa Izba Odwoławcza w wyroku z 5 listopada 2009 r. (sygn. akt KIO/UZP 1443/09) nie może być przez zamawiającego pomijana. Stanowią one bowiem oświadczenie wykonawcy, którym jest on związany na równi ze złożoną ofertą.

Omawiany przepis nie określa żadnych skutków prawnych dla wykonawcy w sytuacji braku wyjaśnień. Stąd, jeżeli wykonawca nie złoży wzywanych wyjaśnień, zamawiający oceniając zgodność treści oferty tego wykonawcy z treścią SIWZ musi poprzestać na jej brzmieniu.

Ustawodawca, zgodnie z art. 87 ust. 1 zdanie 2 ustawy Pzp, uznał za niedopuszczalne prowadzenie między zamawiającym a wykonawcą negocjacji dotyczących złożonej oferty oraz dokonywanie jakiegokolwiek zmiany w jej treści. Wyjaśnienia nie mogą więc prowadzić do modyfikacji treści oferty. Powinny one ograniczać się jedynie do rozumienia treści zawartych w ofercie. Zatem nie mogą one rozszerzać ani ograniczać treści oferty. W sytuacji zaś, gdy wykraczają poza żądany zakres wyjaśnień, nie mogą być brane przez zamawiającego pod uwagę w toku przeprowadzania czynności badania oferty.

Zakaz prowadzenia przez strony postępowania jakichkolwiek negocjacji dotyczących oferty ma charakter bezwzględny. Obejmuje on już same próby wprowadzenia zmian treści oferty. W przeciwieństwie do tego, ustawa Pzp przewiduje kilka wyjątków w zakazie dokonywania zmiany treści oferty, tj. w sytuacji:

- 1) udzielania zamówienia publicznego w trybie dialogu konkurencyjnego, a także
- 2) wystąpienia w treści oferty oczywistych omyłek pisarskich bądź oczywistych omyłek rachunkowych oraz

Biuletyn Informacyjny Urzędu Zamówień Publicznych Nr 10/2010

3) innych omyłek polegających na niezgodności treści oferty ze specyfikacją istotnych warunków zamówienia, niepowodujących istotnych zmian w treści oferty.

W myśl ust. 1a art. 87 ustawy Pzp, w przypadku postępowań prowadzonych w trybie dialogu konkurencyjnego, niedopuszczalne jest dokonywanie wyłącznie istotnych zmian w treści oferty. Tym samym, zamawiający jest uprawniony do dokonywania zmian nieistotnych w treści oferty, a więc tych, które nie decydują o wyborze najkorzystniejszej oferty. Natomiast zgodnie z ust. 2 art. 87 zamawiający ma obowiązek poprawienia w tekście oferty oczywistych omyłek pisarskich oraz oczywistych omyłek rachunkowych, a także innych omyłek polegających na niezgodności oferty z SIWZ, niezwłocznie zawiadamiając o tym wykonawcę, którego oferta została poprawiona.

W toku kontroli przeprowadzonej przez Prezesa urzędu Zamówień Publicznych stwierdzono następujące nieprawidłowości w zakresie stosowania art. 87 ust. 1 ustawy Pzp.

Przykład 1 (KN/1/2010)

Zamawiający żądał wskazania w formularzu ofertowym producenta i modelu płyty głównej, chipsetu, procesora, pamięci RAM, dysku twardego, napędu optycznego, obudowy, monitora.

Jednocześnie należy zauważyć, iż z dokumentacji przesłanej do kontroli wynika, iż wykonawca X, którego oferta została uznana przez zamawiającego za najkorzystniejszą, nie zawarł w formularzu informacji dotyczącej modelu procesora.

W dniu 5 grudnia 2008 r. zamawiający zwrócił się do wykonawcy w trybie art. 87 ust.1 ustawy o podanie modelu procesora. Wykonawca udzielił na powyższe pytanie odpowiedzi w dniu 11 grudnia 2008 r.

Jednocześnie zamawiający w pkt 4.3.1 SIWZ zawarł szczegółowe wytyczne dotyczące poprawienia w ofertach wykonawców ewentualnych omyłek polegających na niezgodności treści oferty z treścią SIWZ, niepowodujących istotnych zmian o treści: „zamawiający będzie poprawiał omyłki w wartościach parametrów sprzętu wchodzącego w skład oferowanych zestawów. Z powyższego zapisu wynikało, iż poprawieniu nie będą podlegały natomiast nazwa producenta i model sprzętu (z wyłączeniem oczywistych omyłek pisarskich).”

Biuletyn Informacyjny Urzędu Zamówień Publicznych Nr 10/2010

Zamawiający ma prawo żądać od wykonawcy wyjaśnień dotyczących treści złożonej przez niego oferty, jednak takie wyjaśnienia nie mogą prowadzić do zmian w treści oferty, a ograniczać się muszą jedynie do wskazania sposobu rozumienia treści zawartych w ofertach. W postępowaniu prowadzonym w trybie przetargu nieograniczonego, nie jest dopuszczalne uzupełnianie przez wykonawcę, w trybie wskazanym w art. 87 ust. 1 ustawy treści zawartych w ofercie.

Krajowa Izba Odwoławcza w wyroku z dnia 2 lipca 2008 r. (sygn. akt: KIO/UZP 606/08) stwierdziła, iż „nazwa oferowanego produktu to bez wątpienia merytoryczna treść oferty, ponieważ służy identyfikacji i konkretyzacji oferowanego przedmiotu zamówienia i późniejszego przedmiotu umowy, a więc niepodanie przez wykonawcę nazwy produktu (nazwy nadanej przez producenta) w przypadku, gdy zamawiający tej nazwy postanowieniami specyfikacji wymagał, powoduje, iż treść oferty jest niezgodna z treścią specyfikacji.”

Tym samym treść oferty złożonej przez wykonawcę X nie była zgodna z treścią SIWZ. Zamawiający winien był zatem odrzucić ww. ofertę na podstawie art. 89 ust. 1 pkt 2 ustawy. Ponadto wzywając o wyjaśnienie treści złożonej przez ww. wykonawcę oferty, które de facto spowodowało uzupełnienie merytorycznej treści oferty, zamawiający naruszył art. 87 ust. 1 ustawy.

Mając powyższe na uwadze, należy stwierdzić, że zamawiający poprzez zaniechanie odrzucenia ofert ww. wykonawców naruszył art. 89 ust. 1 pkt 2 ustawy.

Jednocześnie należy podkreślić, iż oferta wykonawcy X została uznana za najkorzystniejszą w niniejszym postępowaniu. Jednakże z uwagi na fakt, iż zamawiający unieważnił w dniu 31 grudnia 2008 r. przedmiotowe postępowanie, powyższe naruszenie nie miało wpływu na wynik postępowania.

Przykład 2 (KU/2/2010)

Jak wynika z dokumentacji postępowania, oferta wykonawcy X w pkt 4 Formularza oferty zawierała oświadczenie o udzieleniu gwarancji „dla zadania częściowego nr 1 na oscyloskop na okres 36 miesięcy licząc od daty odbioru końcowego”. Przedmiotem zamówienia w części 1 była zaś dostawa generatora programowalnego. Ponadto z wyjaśnień zamawiającego wynika, że nie zwracał się do wykonawcy z prośbą o wyjaśnienia tej kwestii.

Zgodnie z art. 87 ust. 1 ustawy Pzp, w toku badania i oceny ofert zamawiający może żądać od wykonawców wyjaśnień dotyczących treści złożonych ofert, przy czym

Biuletyn Informacyjny Urzędu Zamówień Publicznych Nr 10/2010

niedopuszczalne jest prowadzenie między zamawiającym a wykonawcą negocjacji dotyczących złożonej oferty oraz, z zastrzeżeniem ust. 1 a i 2, dokonywanie jakiegokolwiek zmiany w jej treści.

Formularz oferty, będący załącznikiem nr 2 do siwz, w punkcie 4 zawierał oświadczenie wykonawcy o udzieleniu gwarancji dla poszczególnych zadań przedmiotowego postępowania. W złożonej przez wykonawcę X ofercie zawarte zostało oświadczenie zamawiającego o udzieleniu gwarancji dla zadania częściowego nr 1 na oscyloskop. Zamawiający nie mógł z ww. oświadczenia wnioskować, że wykonawca udzielił gwarancji na generator programowany, będący przedmiotem zamówienia. Jak wynika z § 10 wzoru umowy będącego załącznikiem nr 6 do siwz, gwarancja udzielona przez zamawiającego na przedmiot zamówienia jest istotnym elementem umowy. W związku z powyższym zaistniała rozbieżność między przedmiotem zamówienia a zapisem w Formularzu ofertowym złożonym przez wykonawcę zamawiający powinien był wyjaśnić zgodnie z art. 87 ust. 1 ustawy Pzp.

Zaleca się zamawiającemu zwrócić się do wykonawcy o wyjaśnienie treści oświadczenia zawartego w pkt 4 Formularza oferty. W przypadku uzyskania od wykonawcy wyjaśnień wskazujących omyłkę w treści oświadczenia, zaleca się poprawienie omyłki w trybie art. 87 ust. 2 pkt 1 lub 3 ustawy Pzp. W przypadku podtrzymania przez wykonawcę zamiaru udzielenia gwarancji na oscyloskop, zaleca się odrzucenie jego oferty na podstawie art. 89 ust.1 pkt 2 ustawy Pzp.

Przykład 3 (KN/3/10)

W rozdziale IV pkt 1 specyfikacji istotnych warunków zamówienia zamawiający zawarł opis zamówienia pn. „wybór uczelni uprawnionych do prowadzenia dla pielęgniarek i położnych studiów pomostowych, które rozpoczną się w 2008 r.”, w przedmiocie którego zawarte miały być umowy ramowe. Zamawiający wskazał m.in. czas kształcenia jaki ma obowiązywać na studiach pomostowych. Zaznaczył, że zależy on od rodzaju ukończonej szkoły medycznej oraz, w przypadku liceum medycznego, od czasu jej ukończenia i wynosi od 2 do 5 semestrów. W siwz określono, że w odniesieniu do pielęgniarek czas kształcenia nie mógł być dłuższy niż:

- A. 3 semestry (minimum 1633 godz.) – dla absolwentów pięcioletnich liceów medycznych, którzy rozpoczęli naukę w roku szkolnym 1980/81 lub później;

Biuletyn Informacyjny Urzędu Zamówień Publicznych Nr 10/2010

- B. 5 semestrów (minimum 3000 godz.) – dla absolwentów pięcioletnich liceów medycznych, którzy rozpoczęli naukę wcześniej niż w roku szkolnym 1980/81;
- C. 3 semestry (minimum 2410 godz.) – dla absolwentów dwuletnich medycznych szkół zawodowych;
- D. 2 semestry (minimum 1984 godz.) – dla absolwentów dwupółletnich medycznych szkół zawodowych;
- E. 2 semestry – dla absolwentów trzyletnich medycznych szkół zawodowych.

W odniesieniu do położnych czas kształcenia nie mógł być dłuższy niż:

- A. 3 semestry (minimum 1479 godz.) – dla absolwentów dwuletnich medycznych szkół wyższych;
- B. 2 semestry (minimum 1086 godz.) – dla absolwentów dwupółletnich medycznych szkół zawodowych.

Wykonawcy nie mogli zatem zaoferować prowadzenia studiów pomostowych na danych ścieżkach w liczbie semestrów większej niż wyżej określona, a jednocześnie musieli zachować ww. minimalną ilość godzin kształcenia. Należy jednocześnie dodać, że ustalony przez zamawiającego czas kształcenia uściślał postanowienia *Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 11.05.2004 r. w sprawie szczegółowych warunków prowadzenia studiów zawodowych na kierunku pielęgniarstwo lub położnictwo przeznaczonych dla pielęgniarek i położnych, posiadających świadectwo dojrzałości i będących absolwentami liceów medycznych oraz medycznych szkół zawodowych kształcących w zawodzie pielęgniarki i położnej (Dz. U. z 2004 r., nr 110, poz. 1170)*, zgodnie z którym czas kształcenia nie może być krótszy od ww. liczby semestrów lub godzin. Minimalna liczba semestrów z rozporządzenia została zatem określona przez zamawiającego jako jednocześnie maksymalny czas trwania studiów, którego wykonawcy nie mogli w swoich ofertach przekroczyć.

Przed upływem terminu do składania ofert, do zamawiającego wpłynęły prośby o wyjaśnienie treści siwz. W jednej z nich wykonawca postawił pytanie, czy jeżeli rozporządzenie Ministra Zdrowia stanowi, że czas kształcenia nie może być krótszy niż 3 semestry, a siwz mówi, że czas ten nie może być dłuższy niż 3 semestry, to czy oznacza to, że oferta zostanie odrzucona, jeżeli przedstawiona zostanie w niej propozycja czasu kształcenia - 4 semestry, czy też taka oferta oznaczać będzie dofinansowanie 3 semestrów przez zamawiającego, a ostatni 4 semestr będzie już tylko sprawą finansową wyłącznie

Biuletyn Informacyjny Urzędu Zamówień Publicznych Nr 10/2010

studenta i uczelni? Zamawiający odpowiedział, że jeżeli wykonawca zaoferuje liczbę semestrów większą niż określona w siwz, to będzie to stanowiło podstawę odrzucenia danej oferty ze względu na nie spełnianie wymagań dotyczących przedmiotu postępowania określonego w siwz. Zamawiający dodał, że dofinansuje każdy semestr kształcenia mając na uwadze wyłącznie liczbę semestrów na poszczególnych ścieżkach kształcenia, które zostały określone w siwz.

Zostało również postawione pytanie, czy wykonawca może zaoferować kształcenie na liczbie semestrów większej niż wskazanej w siwz, ale zgodnej z rozporządzeniem Ministra Zdrowia. Zamawiający odpowiedział, że nie jest to możliwe i że taka oferta ramowa zostanie odrzucona jako niezgodna z siwz.

W postępowaniu złożonych zostało 50 ofert ramowych. W 8 z nich zaoferowano kształcenie w liczbie semestrów nieodpowiadającej ww. warunkom zamawiającego:

1. (oferta nr 10) Uniwersytet M zaoferował kształcenie dla pielęgniarek na:

ścieżce C w liczbie semestrów – 4 (liczba godz. 2435)

ścieżce D w liczbie semestrów – 3 (liczba godz. 2020)

ścieżce E w liczbie semestrów – 3 (liczba godz. 721)

oraz kształcenie dla położnych na liczbie semestrów – 3, godz. 1086 (nie określił na której ścieżce).

Zamawiający zwrócił się do powyższego wykonawcy z prośbą o wyjaśnienie, „dlaczego w ofercie zostały zaoferowane ścieżki kształcenia C, D, E (pielęgniarstwo) oraz B (położnictwo) niezgodnie z warunkami określonymi w siwz?”. Wykonawca wyjaśnił, że zaproponowany w ofercie ramowej czas i ilość godzin kształcenia dotyczył dotychczasowego sposobu nauczania na Uniwersytecie M. Dodał, że w roku akademickim 2008/2009 kształcenie na kierunku pielęgniarstwo i położnictwo będzie przebiegało zgodnie z siwz.

2. (oferta nr 16) Szkoła W. zaoferowała kształcenie dla pielęgniarek na:

ścieżce C w liczbie semestrów – 4 (liczba godz. 2410)

ścieżce D w liczbie semestrów – 3 (liczba godz. 1985)

Zamawiający zwrócił się do powyższego wykonawcy z prośbą o wyjaśnienie, „dlaczego w ofercie zostały zaoferowane ścieżki kształcenia C, D (pielęgniarstwo) niezgodnie z warunkami określonymi w siwz?”. Wykonawca odpowiedział, że przy formułowaniu oferty przeoczył zwrot zawarty w siwz „czas kształcenia nie dłuższy niż...”, natomiast uznał jako oczywiste wielokrotnie powtarzane w standardach nauczania pielęgniarek

Biuletyn Informacyjny Urzędu Zamówień Publicznych Nr 10/2010

sformułowanie „nie krócej niż ... semestrów”, „liczba godzin nie mniejsza niż ...”, „co najmniej ... semestry”. Dodał, że jeżeli zwrot „czas kształcenia nie może być dłuższy niż...” jest obligatoryjny, to dostosuje się do tego i modyfikuje ofertę zgodnie z wytycznymi zawartymi w siwz.

3. (oferta nr 19) Akademia T. zaoferowała kształcenie dla pielęgniarek na:

ścieżce C w liczbie semestrów – 4 (liczba godz. 2410)

ścieżce D w liczbie semestrów – 3 (liczba godz. 1984)

Zamawiający zwrócił się do powyższego wykonawcy z prośbą o wyjaśnienie, „dlaczego w ofercie zostały zaoferowane ścieżki kształcenia C, D (pielęgniarstwo) niezgodnie z warunkami określonymi w siwz”. Wykonawca wyjaśnił, że niezgodność ta wynikała z pomyłki w przepisywaniu oferty. Poprosił również o skorygowanie błędu.

4. (oferta nr 28) Wyższa Szkoła S. zaoferowała kształcenie dla pielęgniarek na ścieżce D w liczbie semestrów – 3 (liczba godz. 1984)

Zamawiający zwrócił się do powyższego wykonawcy z prośbą o wyjaśnienie, „dlaczego w ofercie została zaoferowana ścieżka kształcenia D (pielęgniarstwo) niezgodnie z warunkami określonymi w siwz”. Wykonawca wyjaśnił, że w trakcie przygotowywania oferty błędnie wpisano cyfrę 3 zamiast 2.

5. (oferta nr 29) Wyższa Szkoła G. zaoferowała kształcenie dla pielęgniarek na ścieżce D w liczbie semestrów – 3 (liczba godz. 1994)

Zamawiający zwrócił się do powyższego wykonawcy z prośbą o wyjaśnienie, „dlaczego w ofercie została zaoferowana ścieżka kształcenia D (pielęgniarstwo) niezgodnie z warunkami określonymi w siwz”. Wykonawca wyjaśnił, że czas kształcenia w ścieżce D wynosi 3 semestry. Następnie odrębnym pismem dodał, że błędnie wpisał w ofercie 3 semestry w ścieżce D, właściwa liczba to 2 semestry.

6. (oferta nr 30) Uniwersytet Ł. zaoferował kształcenie dla pielęgniarek na:

ścieżce A w liczbie semestrów – 4 (liczba godz. 1633)

ścieżce C w liczbie semestrów – 4 (liczba godz. 2410)

ścieżce D w liczbie semestrów – 3 (liczba godz. 1984)

oraz kształcenie dla położnych na:

ścieżce B w liczbie semestrów – 3 (liczba godz. 1086)

Biuletyn Informacyjny Urzędu Zamówień Publicznych Nr 10/2010

Zamawiający pismem z dnia 12.05.2008 r. zwrócił się do powyższego wykonawcy z prośbą o wyjaśnienie, „dlaczego w ofercie zostały zaoferowane ścieżki kształcenia A, C, D (pielęgniarstwo) oraz B (położnictwo) niezgodnie z warunkami określonymi w siwz”. Wykonawca pismem z dnia 19.05.2008 r. odpowiedział, że dziekan wydziału pielęgniarstwa i położnictwa Uniwersytet Ł. podjął w dniu 16.05.2008 r. decyzję o dostosowaniu ścieżek kształcenia zgodnie z warunkami określonymi w siwz.

7. (oferta nr 42) Uniwersytet O. zaoferował kształcenie dla pielęgniarek na:

ścieżce A w liczbie semestrów – 4 (liczba godz. 2045)

ścieżce C w liczbie semestrów – 4 (liczba godz. 2505)

ścieżce D w liczbie semestrów – 4 (liczba godz. 2265)

Zamawiający zwrócił się do powyższego wykonawcy z prośbą o wyjaśnienie, „dlaczego w ofercie zostały zaoferowane ścieżki kształcenia A, C, D (pielęgniarstwo) niezgodnie z warunkami określonymi w siwz”. Wykonawca wskazał, że w siwz uwzględniono jedynie minimalny czas kształcenia. Dodał, że możliwe jest skrócenie cykli kształcenia, jednak zmiany te nie są możliwe do wprowadzenia od roku akademickiego 2008/2009.

8. (oferta nr 49) Uniwersytet C. zaoferował kształcenie dla położnych na ścieżce B w liczbie semestrów – 3 (liczba godz. 1086).

Zamawiający zwrócił się do powyższego wykonawcy z prośbą o wyjaśnienie, „dlaczego w ofercie została zaoferowana ścieżka kształcenia B (pielęgniarstwo) niezgodnie z warunkami określonymi w siwz”. Wykonawca wyjaśnił, że niezgodność ta wynikała z tego, że dotychczas prowadzone przez wydział nauk o zdrowiu studia w tej formie posiadały ustalony na 3 semestry czas kształcenia. Począwszy od roku 2008/2009 będą one prowadzone w czasie 2 semestrów w wymiarze 1086 godz.

Postępowanie wszczęte zostało w dniu 22.04.2008 r. Do postępowania zastosowanie miały zatem przepisy obowiązujące przed nowelizacją ustawy Prawo zamówień publicznych z dnia 04.09.2008 r. Zgodnie z obowiązującym w stanie prawnym przedmiotowego postępowania, brzmieniem art. 87 ustawy Pzp, *w toku badania i oceny ofert zamawiający może żądać od wykonawców wyjaśnień dotyczących treści złożonych ofert. Niedopuszczalne jest prowadzenie między zamawiającym a wykonawcą negocjacji dotyczących złożonej oferty oraz, z zastrzeżeniem ust. 1a i 2, dokonywanie jakiegokolwiek zmiany w jej treści (ust. 1). Zamawiający poprawia w tekście oferty oczywiste omyłki pisarskie oraz omyłki rachunkowe w obliczeniu ceny, niezwłocznie zawiadamiając o tym wykonawców, którzy złożyli oferty (ust.*

Biuletyn Informacyjny Urzędu Zamówień Publicznych Nr 10/2010

2). W myśl natomiast art. 89 ust. 1 pkt 2 ustawy Pzp, *zamawiający odrzuca ofertę jeżeli jej treść nie odpowiada treści specyfikacji istotnych warunków zamówienia.*

Ww. oferty w zakresie wskazanych ścieżek kształcenia były niezgodne z treścią specyfikacji istotnych warunków zamówienia, tj. nie odpowiadały jej postanowieniom dotyczącym przewidywanego czasu kształcenia uczestników studiów pomostowych na danych ścieżkach. Powinny zatem zostać odrzucone na podstawie art. 89 ust. 1 pkt 2 ustawy Pzp. Zamawiający zaniechał jednak dokonania tej czynności. Zwrócił się natomiast do ww. wykonawców z prośbą o udzielenie wyjaśnień w zakresie powyższych niezgodności, uznał wyjaśnienia te jako potwierdzające zaoferowanie przez ww. wykonawców wykonania zamówienia zgodnie z treścią siwz i następnie w kolejnym etapie postępowania, zawarł z tymi podmiotami umowy ramowe.

Działanie zamawiającego podjęte w trybie art. 87 ust. 1 ustawy Pzp, doprowadziło zatem *de facto* do modyfikacji ofert, która jest niedopuszczalna w świetle ustawy Prawo zamówień publicznych. Wprawdzie, zamawiający w toku badania i oceny ofert może zwrócić się do wykonawcy z prośbą o wyjaśnienie, jeżeli treść oferty pozostawia wątpliwości w zakresie interpretacji jej zapisów. Jednakże niedopuszczalne jest prowadzenie między zamawiającym a wykonawcą negocjacji dotyczących oferty oraz dokonywanie w niej jakichkolwiek zmian (z zastrzeżeniem art. 87 ust. 2 i art. 88 ustawy Pzp - w brzmieniu obowiązującym w dniu wszczęcia postępowania). Określona w art. 87 ust. 1 ustawy Pzp procedura udzielania wyjaśnień ma na celu jedynie ułatwienie zrozumienia sformułowań użytych w ofercie, nie zaś modyfikację.

Analizując stan faktyczny zaistniały na gruncie omawianego problemu, należy w szczególności zwrócić uwagę na ofertę ramową złożoną przez Wyższą Szkołę G. Jak wyżej zaznaczono, wykonawca ten zaoferował kształcenie pielęgniarzek na ścieżce D w liczbie semestrów – 3 (w siwz dla tej ścieżki przewidziano max. 2 semestry). W odpowiedzi na wezwanie do wyjaśnienia tej niezgodności, wykonawca w piśmie z dnia 15.05.2008 r. wyraźnie wskazał, że czas kształcenia pielęgniarzek w ścieżce D obejmuje 3 semestry, co jest zgodne z ww. *Rozporządzeniem Ministra Zdrowia w sprawie szczegółowych warunków prowadzenia studiów zawodowych na kierunku pielęgniarstwo lub położnictwo...* (jednakże sprzeczne z postanowieniami siwz z tym zakresie). W kolejnym dopiero piśmie z dnia 20.05.2008 r., odnoszącym się do tej sprawy, Wyższa Szkoła G. stwierdził, że liczba semestrów (3) w ofercie została wpisana błędnie oraz że ścieżka ta będzie prowadzona w 2 semestrach.

Biuletyn Informacyjny Urzędu Zamówień Publicznych Nr 10/2010

Należy zwrócić także uwagę na to, że jak stwierdził Uniwersytet O. możliwe jest skrócenie cykli kształcenia, jednak zmiany te nie są możliwe do wprowadzenia od roku akademickiego 2008/2009.

Biorąc pod uwagę wyżej opisane okoliczności faktyczne, nie można uznać, że w niniejszym postępowaniu procedura z art. 87 ust. 1 ustawy Pzp nie doprowadziła do zmiany w treści ofert. Dodatkowo, zmiana ta była istotna o tyle, że dotyczyła tych aspektów ofert, które decydowały o ich zgodności ze specyfikacją istotnych warunków zamówienia. Należy podkreślić, że zamawiający prowadząc postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego, związany jest przepisami ustawy Pzp. Jeżeli zatem zachodzą wynikające z art. 89 ustawy Pzp przesłanki do odrzucenia oferty, to zamawiający powinien ją odrzucić. Nie może natomiast podejmować czynności konwalidujących ofertę (za wyjątkiem okoliczności wskazanych w ustawie, umożliwiających dokonanie poprawy oczywistych omyłek pisarskich i rachunkowych – art. 87 ust. 2 i art. 88 ust. 1), gdyż działania takie w istocie prowadzą do obchodzenia przepisów ustawy Pzp.

Odnosząc się do niezgodności ofert ramowych ww. wykonawców z treścią siwz, należy dodatkowo zaznaczyć, że niezgodności te nie dotyczyły kwestii jakie można by było poprawić, stosując wynikające z art. 87 ust. 2 i art. 88 ustawy Pzp (w brzmieniu z dnia wszczęcia postępowania) narzędzia sanujące błędy w ofertach. Niezgodności nie polegały bowiem na oczywistych omyłkach pisarskich albo rachunkowych, lecz odnosiły się do sposobu realizacji zamówienia. W siwz zamawiający zaznaczył, że oferowany przez wykonawców czas kształcenia nie może przekraczać wskazanych terminów - kwestia ta postawiona była w sposób jednoznaczny, nie wywołujący wątpliwości interpretacyjnych. Tym bardziej, że zamawiający w odpowiedzi na pytania dotyczące możliwości zaoferowania większej liczby semestrów na określonych ścieżkach kształcenia, kategorycznie stwierdził, że oferty zawierające niezgodność z siwz w tym zakresie, będą podlegały odrzuceniu. Stwierdzić zatem należy, że wykonawcy nie stosując się do tego warunku podczas sporządzania ofert, świadomie narażali się na odrzucenie swoich ofert, bez możliwości dokonania w nich poprawy, jako że zamawiający nie ma prawa ingerować w treść merytoryczną oferty, w szczególności decydującą o jej zgodności z siwz albo o odrzuceniu.

Reasumując, w niniejszym postępowaniu naruszony został art. 87 ust. 1 ustawy Pzp, poprzez zmianę treści ofert ramowych w wyniku wezwania do złożenia wyjaśnień dotyczących tych ofert. Nie dokonując natomiast odrzucenia ofert niezgodnych z treścią siwz, zamawiający naruszył art. 89 ust. 1 pkt 2 ustawy Pzp.

Przykład 4 (KND/19/10)

Oferta wykonawcy: X została odrzucona na podstawie art. 89 ust. 1 pkt 2 ustawy. Zamawiający w pkt 19 SIWZ wymagał 30 – dniowego terminu płatności, natomiast ww. wykonawca w ofercie podał 21 – dniowy termin płatności. W związku z powyższym oferta wykonawcy: X została odrzucona ze względu na fakt, iż jej treść nie odpowiadała treści SIWZ.

Zgodnie z wyrokiem Krajowej Izby Odwoławczej z dnia 30 stycznia 2009 r. (sygn. akt KIO/UZP 70/09) należy wskazać, iż: *„w ocenie Krajowej Izby Odwoławczej zamawiający dokonując badania i oceny ofert przed podjęciem decyzji o odrzuceniu oferty na podstawie art. 89 ust.1 pkt 2 ustawy z powodu zaistnienia przesłanki niezgodności treści oferty z treścią specyfikacji, w każdym indywidualnym przypadku, powinien ustalić czy w złożonej ofercie nie została popełniona omyłka możliwa do poprawienia na podstawie art. 87 ust. 2 pkt 3 znowelizowanej ustawy. Przepis art. 87 ust. 2 pkt 3 cyt. ustawy zobowiązuje Zamawiającego do poprawienia w ofercie omyłek, które jednocześnie spełniają oba postawione w tym przepisie warunki: polegają na niezgodności oferty ze specyfikacją istotnych warunków zamówienia i nie powodują istotnych zmian w treści oferty. Dopuszczalne jest bowiem dokonywanie zmian w treści oferty (także zmiany ceny) w przypadku zaistnienia omyłki polegającej na niezgodności treści oferty z treścią specyfikacji istotnych warunków zamówienia, które nie powodują istotnych zmian w treści oferty. Dopiero w sytuacji, gdy wykonawca w terminie 3 dni nie wyrazi zgody na poprawienie tej omyłki Zamawiający będzie zobowiązany do odrzucenia oferty na podstawie art. 89 ust. 1 pkt 7 ustawy”.*

W ofercie wykonawcy: X poprzez zamieszczenie w oświadczeniu zapisu dotyczącego 21 - dniowego terminu płatności, a następnie w tym samym oświadczeniu – zaakceptowanie projektu umowy, nastąpiła oczywista rozbieżność. Projekt umowy zakładał bowiem 30 - dniowy termin płatności.

Zgodnie z wyrokiem Krajowej Izby Odwoławczej z dnia 10 kwietnia 2008 r. (sygn. akt KIO/UZP 265/08) *„podkreślić należy, że oczywistość omyłki pisarskiej w treści oferty badać należy ad casum. Oczywistą omyłką jest omyłka widoczna, niezamierzona niedokładność, błąd pisarski lub inna podobna usterka w tekście. Za oczywistą omyłkę pisarską uznaje się również omyłkę, która nie jest widoczna w treści samego formularza ofertowego, jest jednak omyłką wynikającą z porównania treści pozostałych dokumentów, stanowiących zawartość treści oferty (vide: wyrok ZA z dnia 21 kwietnia 2006 r., sygn. akt. UZP/ZA 1098/06)”.*

Biuletyn Informacyjny Urzędu Zamówień Publicznych Nr 10/2010

Zgodnie z art. 87 ust. 1 ustawy w toku badania i oceny ofert zamawiający może żądać od wykonawców wyjaśnień dotyczących treści złożonych ofert. Niedopuszczalne jest prowadzenie między zamawiającym a wykonawcą negocjacji dotyczących złożonej oferty oraz, z zastrzeżeniem ust. 1a i 2, dokonywanie jakiejkolwiek zmiany ich treści. Stan faktyczny w niniejszym postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego powinien rodzić wątpliwości po stronie Zamawiającego odnośnie interpretacji oferty. Analiza jednego z oświadczeń wykonawcy, wskazywała na niespójność mogącą uzasadniać podejrzenie, iż miała miejsce oczywista omyłka pisarska.

Mając powyższe na uwadze, uwzględniając rozbieżności w ofercie wykonawcy, Zamawiający w celu upewnienia się co do „oczywistości omyłki pisarskiej” winien wezwać Zamawiającego do wyjaśnień i po udzieleniu przez niego odpowiedzi zadecydować, czy w przypadku braku zgody wykonawcy na ich poprawienie - dokonać jej odrzucenia na podstawie art. 89 ust. 1 pkt 7 ustawy, czy też w przypadku wystąpienia oczywistej omyłki pisarskiej – poprawić ją w trybie art. 87 ust. 2 pkt 3 ustawy. *„Zgodnie zaś z nowym brzmieniem art. 89 ust. 1 pkt 7 ustawy Prawo zamówień publicznych oferta wykonawcy podlega odrzuceniu, jeśli wykonawca w terminie 3 dni od dnia doręczenia zawiadomienia nie zgodził się na poprawienie omyłki, o której mowa w art. 87 ust. 2 pkt 3 ustawy Prawo zamówień publicznych. Zatem Zamawiający w pierwszej kolejności zobowiązany jest poprawić omyłki polegające na niezgodności treści oferty ze specyfikacją istotnych warunków zamówienia, jeżeli nie powodują one istotnych zmian w treści oferty, a dopiero w przypadku braku zgody wykonawcy na ich poprawienie, może ofertę odrzucić. Przepis art. 87 ust. 2 pkt 3 ustawy Prawo zamówień publicznych de facto wprowadził również zmiany w stosowaniu art. 89 ust. 1 pkt 2 ustawy Prawo zamówień publicznych przez ograniczenie konieczności odrzucenia oferty ze względu na niezgodność treści oferty z treścią specyfikacji istotnych warunków zamówienia do niezgodności, której nie można poprawić na podstawie art. 87 ust. 2 pkt 3 ustawy Prawo zamówień publicznych”* (sygn. akt: KIO/UZP 1476/08, wyrok KIO z dnia 6 stycznia 2009 r.).

W związku z powyższym, wobec braku wezwania wykonawcy do wyjaśnień, Zamawiający naruszył art. 89 ust. 1 pkt 2 oraz art. 87 ust. 1 ustawy.

Przykład 5 (KN/92/09)

Biuletyn Informacyjny Urzędu Zamówień Publicznych Nr 10/2010

Jak wynika z dokumentów przekazanych przez zamawiającego, w pkt 7 siwz oraz w treści ogłoszeń o kontrolowanym postępowaniu, zamawiający określił wymagany termin wykonania zamówienia do dnia 30 sierpnia 2006 r.

W ofercie złożonej przez firmę X, która następnie została wybrana jako najkorzystniejsza, wykonawca wskazał, iż przedmiot zamówienia zostanie zrealizowany do dnia 31 sierpnia 2006 r.

Ponadto w umowie zawartej w dniu 28 marca 2006 r. pomiędzy zamawiającym a wykonawcą w § 2 wpisano, iż przedmiot zamówienia zostanie wykonany do 31 sierpnia 2006 r., zgodnie ze złożoną ofertą.

Przepis art. 89 ust. 1 ustawy Pzp w brzmieniu obowiązującym w dacie wszczęcia niniejszego postępowania, przedstawia katalog przesłanek, których zaistnienie skutkuje odrzuceniem oferty. Wśród wymienionych w powyższym artykule sytuacji, obligujących zamawiającego do odrzucenia oferty, w pkt 2 wskazana została okoliczność, kiedy treść oferty nie odpowiada treści specyfikacji istotnych warunków zamówienia. Przepisy ustawy Prawo zamówień publicznych nie definiują pojęcia „treść oferty”, dlatego stosownie do treści art. 14 ustawy, należy posiłkować się definicją zawartą w art. 66 § 1 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 16, poz. 93, ze zm.). Z brzmienia tego przepisu wynika, iż *ofertę stanowi oświadczenie drugiej stronie woli zawarcia umowy, jeżeli określa ono istotne postanowienia tej umowy*. Z tego wynika, iż oferta nieodpowiadająca treści siwz to taka oferta, która w sposób odmienny, niż zostało to ujęte w siwz, redaguje istotne postanowienia umowy, wprowadzając zmiany np.: w zakresie opisu przedmiotu zamówienia, jak również terminu realizacji przedmiotu zamówienia.

Jednocześnie należy zwrócić uwagę na treść art. 87 ust. 1 i 2 ustawy Pzp w brzmieniu obowiązującym w dniu wszczęcia postępowania, zgodnie z którym w toku badania i oceny ofert zamawiający może żądać od wykonawców wyjaśnień dotyczących treści złożonych ofert oraz poprawia w tekście oferty oczywiste omyłki pisarskie i rachunkowe. Biorąc pod uwagę, że w przedmiotowym postępowaniu wykonawca, który złożył najkorzystniejszą ofertę wskazał w niej termin wykonania zamówienia tylko o jeden dzień dłuższy od terminu wymaganego, zasadne było zwrócenie się do wykonawcy o wyjaśnienie w tej sprawie i ewentualne poprawienie terminu w ofercie jako omyłki pisarskiej, jeżeli wyjaśnienia wykonawcy by na to pozwoliły. W przypadku uzyskania od wykonawcy wyjaśnień nie uzasadniających uznania wskazanego terminu za omyłkę pisarską, zamawiający powinien był odrzucić ofertę na podstawie art. 89 ust. 1 pkt 2 ustawy Pzp.

Biuletyn Informacyjny Urzędu Zamówień Publicznych Nr 10/2010

W związku z powyższym, opisany stan faktyczny prowadzi do wniosku, iż zamawiający był zobowiązany do wyjaśnienia z wykonawcą i poprawienia ewentualnej omyłki pisarskiej bądź ewentualnie do odrzucenia oferty złożonej przez firmę X na podstawie art. 89 ust. 1 pkt 2 ustawy, z uwagi na rozbieżności w terminie realizacji przedmiotu zamówienia.

Wobec powyższego należy uznać, iż zamawiający w niniejszym postępowaniu, w zależności od treści uzyskanych od wykonawcy wyjaśnień, naruszył art. 87 ust. 1 i 2 lub także art. 89 ust. 1 pkt 2 ustawy Pzp.

Przykład 6 (KN/119/2009)

W toku badania ofert, zamawiający zwrócił uwagę, że każda z nich zawiera braki:

- w ofercie firmy X brakowało wyceny w Tabeli pomocniczej do ustalania kosztów inwestycji roboty budowlane część 3B – poz. WZ-6.28 „Ścianka oddzielająca spełniająca wymagania akustyczne i p. poz. od POM. 233”;
- w ofercie konsorcjum Y (lider) brakowało wyceny instalacji przeciwołodziowej nawierzchni oraz następujących pozycji w tabelach pomocniczych do ustalenia kosztów inwestycji: PPW, PPW-1, PPW-2, PPW-2.1, PPW-2.1.9, PPW-2.3, PPW-2.5.
- w ofercie konsorcjum Z (lider) brakowało wyceny instalacji przeciwołodziowej nawierzchni.

W związku z powyższymi brakami, zamawiający powołując się na art. 26 ust. 4 ustawy Pzp, wezwał każdego z wykonawców do wyjaśnienia, gdzie ww. pozycje zostały uwzględnione w ofertach lub do uzupełnienia tych pozycji.

Odnosząc się do powyższej czynności zamawiającego, wskazać po pierwsze należy, że na gruncie przepisów obowiązujących w dniu wszczęcia przedmiotowego postępowania, art. 26 ust. 3 (a nie ust. 4 - jak zamawiający błędnie oznaczył) ustawy Pzp dawał podstawę do uzupełnienia dokumentów potwierdzających spełnianie warunków udziału w postępowaniu. Chodzi tu zatem o dokumenty, określone w art. 26 ust. 4 ustawy Pzp tj. dokumenty wymienione w *Rozporządzeniu Prezesa Rady Ministrów z dnia 7 kwietnia 2004 r. w sprawie rodzajów dokumentów potwierdzających spełnianie warunków udziału w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego, jakich może żądać zamawiający od wykonawcy*. Pozycje, jakich zamawiający zażądał w ramach uzupełnienia nie są natomiast dokumentami potwierdzającymi spełnianie warunków udziału w postępowaniu i jako takie

Biuletyn Informacyjny Urzędu Zamówień Publicznych Nr 10/2010

nie mogły być uzupełnione. Stanowiły one część oferty, w treści której zgodnie z art. 87 ust. 1 nie można dokonywać jakiegokolwiek zmiany (z wyjątkiem omyłek pisarskich i rachunkowych wymienionych w art. 88). Odmiennie niż w przypadku dokumentów potwierdzających spełnianie warunków udziału w postępowaniu, w przypadku treści oferty (tj. m.in. przedmiotu zamówienia) zamawiający mógł jedynie zwracać się o jej wyjaśnienie na podstawie art. 87 ust. 1 ustawy Pzp.

W stanie faktycznym niniejszego postępowania, w odpowiedzi zamawiającego na prośbę o wyjaśnienie/uzupełnienie treści ofert, firmy X oraz konsorcjum Z (lider) wyjaśniły, że wymienione przez zamawiającego pozycje, ujęte zostały we wskazanych częściach oferty. Firma Y dokonała natomiast uzupełnienia oferty w zakresie pozycji w tabelach pomocniczych do ustalenia kosztów inwestycji. Wynika z tego, że oferta tego wykonawcy nie była zgodna z treścią siwz i w związku z tym powinna zostać odrzucona na podstawie art. 89 ust. 1 pkt 2 ustawy Pzp. Jednocześnie, w świetle powyższej wykładni przepisów ustawy Pzp, jej uzupełnienie nie było dopuszczalne i stanowiło naruszenie art. 87 ust. 1 ustawy Pzp.

Przykład 7 (KN/153/09)

W Rozdz. A pkt 1.2.1. lit. s) SIWZ: „Informacje o dokumentach, jakie mają dostarczyć wykonawcy”, Zamawiający stwierdził, iż: „1.2. Ofertę stanowi formularz ofertowy i inne dokumenty, potwierdzające spełnienie przez wykonawcę wymaganych warunków. Aby oferta była kompletna należy złożyć: 1.2.1. Wypełniony i podpisany FORMULARZ OFERTOWY (którego wzorzec przedstawiono w rozdziale E niniejszej Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia), wraz z Załącznikiem 1 Oświadczenia Wykonawcy, w którym znajdują się następujące oświadczenia oraz zaświadczenia: (.....) s) Kosztorys ofertowy (...).” Ponadto, według Rozdz. A pkt 1.2.7 SIWZ należało także złożyć: „Załącznik 7 – Cena oferty”. Natomiast, zgodnie z Rozdz. C SIWZ: „Opis sposobu obliczenia ceny oferty” Zamawiający określił m.in., iż: „1. Cenę oferty należy podać w załączniku do „Formularza Ofertowego” tj. w załączniku 7 „Cena oferty”. (....) 5. Cena ofertowa powinna obejmować koszty wykonania robót bezpośrednio wynikających z przedmiarów robót, powinna także obejmować koszty robót nie ujętych w przedmiarach, a których wykonanie niezbędne jest dla prawidłowego wykonania przedmiotu umowy i koszty robót, które zostały określone w Rozdziale B pkt 4 niniejszej specyfikacji istotnych warunków zamówienia.

Przy wycenie robót należy uwzględnić koszty transportu w cenie materiału.(.....)

Biuletyn Informacyjny Urzędu Zamówień Publicznych Nr 10/2010

8. Kosztorysy ofertowe można sporządzić przy zastosowaniu kalkulacji uproszczonej. Do kosztorysu ofertowego należy załączyć zestawienie cen robocizny, materiałów i sprzętu”.

Z kolei w Rozdz. D SIWZ: „Wzór umowy” Zamawiający określił w §6.2, iż: „Kosztorysy na prace dodatkowe będą opracowane w oparciu o następujące założenia:

- stawki robocizny, ceny sprzętu i materiału, koszty ogólne, koszty zakupu i zysk, tak jak określone zostały w ofercie,
- podstawą do ustalenia kosztorysowych nakładów rzeczowych będą odpowiednie KNR, KSNR, KNNR”, a w § 7 ust.3, że: „W przypadku zmniejszenia zakresu rzeczowego wartość przedmiotu umowy zostanie odpowiednio zmniejszona w oparciu o kosztorys ofertowy Wykonawcy”.

Z dokumentacji przedmiotowego postępowania, w tym ze złożonych w postępowaniu ofert wynika, iż dwaj wykonawcy, tj. Wykonawca konsorcjum firm X oraz Y (zwany dalej: konsorcjum X) oraz Wykonawca konsorcjum firm A, B, C (zwany dalej: konsorcjum A) nie złożyli wraz z ofertami ww. zestawień cen robocizny, materiałów i sprzętu. Zgodnie z treścią pism Zamawiającego z dnia 25 września 2008 r. wezwał on ww. Wykonawców na podstawie art. 26 ust. 3 ustawy do uzupełnienia w terminie do 30 września 2008 r. ofert o przedmiotowe zestawienia cen robocizny, materiałów i sprzętu.

Krajowa Izba Odwoławcza, w wydanym w przedmiotowej sprawie wyroku z dnia 13 listopada 2008 r. (sygn. akt KIO/UZP, 1198/08 KIO/UZP 1263/08) (m.in. w odniesieniu do oferty wykonawcy konsorcjum X) orzekła, iż:

- zestawienie cen robocizny, materiałów i sprzętu stanowi część kosztorysu, przez co jego brak powoduje, iż kosztorys jest częściowo niekompletny;
- procedura uzupełnienia oferty poprzedzająca wybór oferty najkorzystniejszej w części dotyczącej zestawień cen robocizny, materiałów i sprzętu, dokonana przez Zamawiającego na podstawie art. 26 ust. 3 ustawy jest niezgodna z istotą wskazanego przepisu. Artykuł 26 ust. 3 ustawy dopuszcza bowiem jedynie uzupełnienie oświadczeń lub dokumentów potwierdzających spełnianie warunków udziału w postępowaniu oraz oświadczeń lub dokumentów potwierdzających, że wymagania określone przez Zamawiającego spełniają oferowane dostawy, usługi lub roboty budowlane. Członkowie Izby wskazali, iż zestawienia cen robocizny, materiałów, sprzętu stanowiące element kosztorysu ofertowego nie są dokumentami potwierdzającymi spełnianie warunków udziału w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego, ani też dokumentami potwierdzającymi, że wymagania określone przez Zamawiającego spełniają oferowane

Biuletyn Informacyjny Urzędu Zamówień Publicznych Nr 10/2010

roboty budowlane. Tym samym Izba uznała, iż przedmiotowe zestawienie stanowiło element treści oferty.

Ponadto Izba stwierdziła, iż zapisy z §6.2. oraz §7 ust. 3 Wzoru umowy wskazują na to, że kosztorys ofertowy miał istotne znaczenie dla rozliczenia przedmiotowego zamówienia na etapie realizacji zamówienia i bezsprzecznie nie był dokumentem potwierdzającym spełnianie przez Wykonawcę wymaganych warunków.

Wobec powyższego, Izba orzekła, iż dokonane przez Zamawiającego uzupełnienie oferty Wykonawcy konsorcjum X było niezgodne z dyspozycją art. 26 ust. 3 ustawy i stanowiło niedopuszczalną jej modyfikację w rozumieniu art. 87 ust. 1 ustawy. Zgodnie zaś z art. 87 ust. 1 ustawy niedopuszczalne jest prowadzenie między Zamawiającym a Wykonawcą negocjacji dotyczących złożonej oferty oraz dokonywanie jakichkolwiek zmian w jej treści.

Tym samym Izba uznała, iż Zamawiający dokonał wyboru najkorzystniejszej oferty z naruszeniem przepisów art. 89 ust.1 pkt 2 ustawy.

Kontrola przedmiotowego postępowania potwierdziła powyższe ustalenia Izby. Zamawiający dokonując uzupełnienia ofert ww. Wykonawców o zestawienia cen robocizny, materiałów i sprzętu naruszył przepisy art. 26 ust. 3 ustawy, art. 87 ust. 1 ustawy oraz art. 89 ust. 1 pkt 2 ustawy Prawo zamówień publicznych, poprzez nieodrzućenie ofert ww. Wykonawców oraz jednocześnie wybór oferty Wykonawcy konsorcjum X jako najkorzystniejszej.

Mając powyższe na uwadze, a także to, iż zamawiający udzielił przedmiotowego zamówienia Wykonawcy X zawierając w dniu 4 listopada 2008 r. umowę w sprawie zamówienia publicznego, należy stwierdzić, iż udzielenie niniejszego zamówienia publicznego nastąpiło z rażącym naruszeniem przepisów art. 26 ust. 3, art. 87 ust. 1 oraz art. 89 ust. 1 pkt 2 ustawy, mającym wpływ na wynik niniejszego postępowania. Powyższego nie zmienia fakt zawarcia przez Zamawiającego przedmiotowej umowy na podstawie decyzji Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych w sprawie zgody na zawarcie przez Zamawiającego umowy przed ostatecznym rozstrzygnięciem protestu w przedmiocie „*zabezpieczenia odpadów azbestowych na drogach na terenie gminy Z – etap II*”, wydanej w dniu 31 października 2008 r. Zgodnie z jej treścią, postępowanie administracyjne poprzedzające jej wydanie było ograniczone wyłącznie do rozpatrywania wszystkich okoliczności sprawy pod kątem przesłanek zawarcia umowy przed ostatecznym rozstrzygnięciem protestu określonych art. 182 ust. 2 pkt 3 ustawy Prawo zamówień publicznych. Jednocześnie w decyzji wyraźnie wskazano, iż nie mają znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy przedstawione przez strony argumenty dotyczące merytorycznego

Biuletyn Informacyjny Urzędu Zamówień Publicznych Nr 10/2010

rozstrzygnięcia zagadnień związanych z postępowaniem protestacyjnym, w tym wszelkie argumenty dotyczące zasadności lub braku zasadności złożonego protestu i odwołania. W treści podkreślono, iż zagadnienia te mogą być przedmiotem rozpoznania tylko przed uprawnionymi organami, to jest, po ich rozpatrzeniu przez Zamawiającego – Krajową Izbę Odwoławczą, ewentualnie przed sądem okręgowym.

ORZECZNICTWO W ZAKRESIE ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH

Bieżące orzecznictwo Krajowej Izby Odwoławczej i Sądów Okręgowych

Wyrok KIO z dnia 29 września 2010 r., sygn. akt: KIO 2021/10 dotyczący wykluczenia wykonawcy z powodu braku umocowania osoby podpisującej wniosek o dopuszczenie do udziału w postępowaniu.

*„Odwołujący wraz z wnioskiem o dopuszczenie do udziału w postępowaniu złożyli umowę spółki cywilnej z dnia 16 grudnia 2005 roku. § 6 pkt 2 i 3 umowy stanowi, że czynności prawne powodujące powstanie praw lub zobowiązań zawierane wielokrotnie do kwoty 1.000.000. zł (słownie jeden milion) nie są uważane za czynności przekraczające zwykły zarząd. Natomiast w sprawach przekraczających zakres zwykłego zarządu wspólnicy podejmują decyzje łącznie w formie uchwały. W informacji o wynikach oceny spełniania warunków udziału w postępowaniu z 8 września 2010 roku zamawiający wykluczył odwołujących na podstawie art. 104 k.c. w związku z art. 89 ust. 1 pkt 8) p.z.p. wskazując, że wniosek został podpisany przez **Jerzego Szablowskiego**, który nie był do tego umocowany. (...) Izba zważyła przede wszystkim, że § 6 umowy spółki nie znajduje zastosowania do złożenia wniosku o dopuszczenie do udziału w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego. Niewątpliwie złożenie wniosku o dopuszczenie do udziału w postępowaniu należy do kategorii zdarzeń prawnych, nie stanowi jednak czynności prawnej sensu stricto. Takie działanie wykonawcy stanowi działanie zbliżone do czynności prawnej lub za czynność prawną swoistego rodzaju. Wniosek zawiera wyraźne oświadczenie wykonawcy – deklarację zamiaru ubiegania się o zamówienie. Oświadczenie takie jednak, nie tyle wprost kształtuje stosunki o charakterze cywilno prawnym między wykonawcą a zamawiającym, a stanowi przejaw woli zmierzający do ukształtowania stosunków między tymi podmiotami w przyszłości. W postępowaniu o udzielenie zamówienia dopiero złożenie oferty, w związku z zastosowaniem art. 66 i nast. k.c. w związku z art. 14 p.z.p., niesie za sobą skutek w postaci powstania więzi o charakterze obligacyjnym. Istotą złożenia wniosku przez wykonawcę jest to, że w razie jego pomyślnej oceny przez zamawiającego, wykonawca będzie uprawniony do złożenia oferty. Uprawnienie to powstaje nie przez samo złożenie wniosku, lecz dopiero w wyniku jego oceny przez zamawiającego oraz poinformowanie przez zamawiającego o ocenie*

Biuletyn Informacyjny Urzędu Zamówień Publicznych Nr 10/2010

w ten sposób, że wykonawca może zapoznać się z treścią informacji. Podkreślić należy, że dopuszczenie wykonawcy do udziału w przetargu nie powoduje powstania po stronie zamawiającego roszczenia o złożenie oferty.

W żadnym więc razie wniosek o dopuszczenie do udziału w przetargu, o którym mowa w art. 47 p.z.p nie jest oświadczeniem woli powodującym powstanie praw lub zobowiązań. Już zatem z tego względu wykluczenie odwołujących jest wadliwe.”

[pełny tekst orzeczenia](#)

Wyrok KIO z dnia 4 października 2010 r., sygn. akt: KIO 2036/10 dotyczący m.in. zmiany stawki podatku VAT w trakcie realizacji umowy.

„W przedmiocie zarzutu dotyczącego postanowień siwz dotyczących wysokości ceny umownej w przypadku zmiany stawki podatku VAT w trakcie realizacji umowy, Izba wskazuje, iż klauzule przewidujące dodatkowe oświadczenie woli stron w formie aneksu lub mechanizmu podniesienia wynagrodzenia wykonawcy zawartego w samej umowie w przypadku wystąpienia tego typu okoliczności (klauzula rewaloryzacyjna), jak i brak takich rozwiązań w siwz, w żaden sposób nie naruszają obowiązujących przepisów. Ich wprowadzenie do umowy mieści się w pełni w ramach uznania zamawiającego i w jego dyspozycji pozostaje wprowadzenie tego typu, niewątpliwie korzystnych dla wykonawców, postanowień. Na marginesie można tu wskazać, iż cena umowna (określona przez wykonawcę w ofercie) jest ceną brutto obowiązującą pomiędzy stronami w takiej wysokości niezależnie od późniejszych zmian w stawkach podatku VAT. Jak wskazuje ukształtowana już sądowa linia orzecznicza, stronie umowy (odbiorcy świadczenia pieniężnego) nie przysługuje roszczenie o podniesienie wynagrodzenia umownego z tytułu wzrostu VAT. Oczywiście nie można tu generalnie wykluczyć zastosowania przez sąd w konkretnych, szczególnych okolicznościach danej sprawy zawartych w przepisach Kc klauzul rebus sic stantibus, jednakże w żaden sposób nie ma to związku z wprowadzonymi przez zamawiającego postanowieniami siwz, w których zamawiający wyraźnie deklaruje, iż sam z siebie wzrostu wynagrodzenia umownego nie przewiduje i nie dopuszcza. Zmiany stawki VAT pozostają więc ryzykiem wykonawcy, który powinien je uwzględnić i skalkulować w cenie swojej oferty. Tym bardziej jeżeli moment wprowadzenia oraz wysokość takich zmian zostały już określone w sferze politycznych deklaracji, których realizację należy ocenić jako wysoce prawdopodobną. Twierdzenie o nieporównywalności ofert w tym zakresie pozostaje bezprzedmiotowe – w ramach porównania ofert ocenia się i porównuje ceny ofertowe brutto, które porównywalne są jako kwoty za które wykonawcy zobowiązują się wykonać przedmiot zamówienia. Bez znaczenia pozostaje tu fakt czy wszyscy wykonawcy

Biuletyn Informacyjny Urzędu Zamówień Publicznych Nr 10/2010

uwzględnili w swoich ofertach przyszły i niepewny wzrost stawki VAT. Sposób kalkulacji ceny i zabezpieczenie się przed zjawiskami tego typu jest decyzją i ryzykiem wykonawcy. Ewentualnie, brak adekwatnych mechanizmów przeciwdziałających negatywnym skutkom tego typu okoliczności dla wykonawców, w zakresie w jakim może to wpływać i oddziaływać na prawidłowość i niezakłócony przebieg wykonania zamówienia, pozostaje również ryzykiem zamawiającego. Jednakże powyższe w żaden sposób nie wpływa i nie ustanawia prawnego obowiązku wprowadzenia postulowanych przez odwołującego postanowień siwz w tym przedmiocie.”

[pełny tekst orzeczenia](#)

Wyrok KIO z dnia 18 października 2010 r., sygn. akt: KIO 2174/10 dotyczący odrzucenia oferty na podstawie art. 89 ust. 1 pkt 2 ustawy.

„W ocenie Izby uznanie informacji o odrzuceniu oferty za wystarczającą jest możliwe jedynie wówczas, gdy z informacji tej wykonawca pozyska wiedzę o podstawach eliminacji jego oferty i jej niedopuszczeniu do oceny o takim stopniu szczegółowości, który nie pozostawia wątpliwości co do tego, który fragment oferty (jaka jej treść) z którym postanowieniem (jaka treścią) SIWZ pozostaje niezgodny. Bez wątplenia zamawiający w zacytowanej powyżej treści zawiadomienia wyczerpująco podał uzasadnienie prawne odrzucenia oferty odwołującego, poprzez wskazanie, że podstawę tę stanowi przepis art. 89 ust. 1 pkt 2 ustawy Pzp oraz poprzez przywołanie brzmienia treści tegoż przepisu. To uzasadnienie prawne wraz z właściwym uzasadnieniem faktycznym spełniłoby oczekiwania odwołującego wyrażające się - jak oświadczył odwołujący na rozprawie - w uzyskaniu wiedzy na temat tego „z jakiego powodu ten przepis ma zastosowanie do oferty odwołującego”. O ile jednak zamawiający wyczerpująco podał uzasadnienie prawne odrzucenia oferty odwołującego, o tyle w ocenie Izby waloru wyczerpującego w żadnym razie nie można przypisać uzasadnieniu faktycznemu, które w istocie ogranicza się do zakreślenia przez zamawiającego obszaru niezgodności treści oferty odwołującego z treścią SIWZ, poprzez wskazanie, że są to „zasadnicze różnice konstrukcyjne”. Tak ogólnie wskazana przyczyna odrzucenia oferty odwołującego mogła stanowić punkt wyjścia dla wskazania przyczyn szczegółowych eliminacji oferty odwołującego, w żadnym jednak razie nie mogła tych przyczyn zastąpić.”

[pełny tekst orzeczenia](#)

Biuletyn Informacyjny Urzędu Zamówień Publicznych Nr 10/2010

Wyrok KIO z dnia 21 października 2010 r., sygn. akt: KIO 2191/10 dotyczący niezgodności treści oferty z SIWZ.

„W przedmiotowym postępowaniu zamawiający wymagał, by wykonawcy w ofercie wskazali, czy zamówienie zrealizują sami, czy też przy udziale podwykonawców. W przypadku zamiaru podzlecenia całości lub części robót należało podać zakres robót oraz ich wartość (Formularz oferty pkt 8). Jednocześnie zamawiający w SIWZ (Rozdział 10. Opis sposobu przygotowania oferty pkt 10.4.4) wymagał, by wykonawcy dołączyli do oferty kosztorysy ofertowe. Odwołujący się w złożonej przez siebie ofercie wskazał zakres robót, jakie zamierza zlecić podwykonawcom, nie wskazał natomiast wartości tych robót. Okoliczność ta jest bezsporna i nie została zakwestionowana przez żadną ze stron. Zamawiający uznał, że nie podanie wartości robót, jakie odwołujący się zamierza zlecić podwykonawcom stanowi o niezgodności treści oferty z treścią specyfikacji istotnych warunków zamówienia, co uzasadnia odrzucenie oferty na podstawie art. 89 ust. 1 pkt 2 ustawy Pzp. Stanowisko zamawiającego nie zasługuje na uwzględnienie. Dyspozycja wskazanego przepisu dotyczy sytuacji, w których treść, a nie forma oferty jest niezgodna z treścią specyfikacji istotnych warunków zamówienia. Chodzi tu o merytoryczną zawartość oferty, a nie o jej zgodność pod względem graficznym czy formalnym. Nieprawidłowości dotyczące formy oferty mogą być zatem rozpatrywane wyłącznie w kategoriach uchybień porządkowych, pozostających bez wpływu na osiągnięcie właściwego celu postępowania. Przez treść oferty należy rozumieć treść oświadczenia woli wykonawcy, w którym zobowiązuje się on do wykonania określonego przedmiotu zamówienia za określoną przez siebie cenę. Nie można więc odrzucić oferty, w której wymagane informacje nie zostały podane na określonym przez zamawiającego formularzu, ale w innym miejscu oferty. Stanowisko takie jest ugruntowane zarówno w orzecznictwie Krajowej Izby Odwoławczej jak i poglądach doktryny. Odwołujący się w formularzu oferty podał, że zamierza zlecić podwykonawcom wykonanie następujących prac: roboty przygotowawcze, chodniki, zatoka autobusowa, odwodnienie, przepusty, urządzenia bezpieczeństwa, roboty wykończeniowe. Wraz z ofertą odwołujący się przekazał kosztorys ofertowy, w którym wszystkie wskazane powyżej roboty zostały wyszczególnione jako wyodrębnione i odpowiednio zatytułowane fragmenty kosztorysu. Przy każdym rodzaju robót znajduje się jego wartość, zatem ustalenie wartości tychże robót nie nastęrcza żadnych trudności. Brak wskazania wartości prac w formularzu oferty w sytuacji, gdy wartość tę można wyczytać z kosztorysu ofertowego nie jest omyłką, o której mowa w art. 87 ust. 2 pkt 3 ustawy Pzp i nie wymaga wyjaśnienia na podstawie art. 87 ust. 1 ustawy Pzp. Niezależnie od powyższego

Biuletyn Informacyjny Urzędu Zamówień Publicznych Nr 10/2010

stwierdzić należy, iż w myśl art. 36 ust. 4 ustawy Pzp zamawiający żąda od wskazania przez wykonawcę w ofercie części zamówienia, której wykonanie powierzy podwykonawcom. Pod pojęciem „części” należy rozumieć fragment większej całości, którą w tym przypadku jest przedmiot zamówienia. Częścią zamówienia jest zatem wyodrębniony fragment wykonywanych robót rozumiany jako część zakresu prac. Cytowany artykuł nie zobowiązuje zamawiającego do żądania podania wartości tychże prac. Wykonawca nie może zatem ponosić odpowiedzialności za nie podanie informacji, których podawać nie musi. Również samo niewypełnienie nawet prawidłowo wyrażonych, tj. zgodnych z art. 36 ust. 4 ustawy żądań zamawiającego dotyczących wskazania zakresu podwykonawstwa (np. nie podanie informacji o planowanym podwykonawstwie w przypadku gdy w rzeczywistości wykonawca zamierza wykonywać zamówienie lub jego część z pomocą podwykonawców) pozbawione jest jakichkolwiek negatywnych konsekwencji prawnych dla wykonawcy wyrażonych w ustawie, tj. nie jest sytuacją opisaną w dyspozycjach art. 24 lub 89, na podstawie których wykonawca może jedynie pozbawiony zostać możliwości uzyskania zamówienia. Podanie lub brak informacji o zakresie podwykonawstwa, poza walorem informacyjnym, nie rodzi żadnego skutku zobowiązaniowego, co do sposobu wykonania zamówienia określonego w ofercie. Powyższe mogłoby zostać osiągnięte jedynie w przypadku gdyby zamawiający wyraźnie określił tego typu zobowiązania w siwz lub zapisał je w umowie, jako wiążące strony w trakcie realizacji umowy.”

[pełny tekst orzeczenia](#)

Wyrok KIO z dnia 21 października 2010 r., sygn. akt: KIO 2210/10 dotyczący warunków udziału w postępowaniu.

„Jako ograniczające zasadę uczciwej konkurencji oraz równego traktowania wykonawców, Izba uznała przyjęcie, iż dla ustalenia, jako wersji tramwaju odpowiadającej przedmiotowi zamówienia, decydująca jest szerokość rozstawu kół wózków umożliwiająca jazdę pojazdu po torach o szerokości 1000 mm. W ocenie Izby, parametr ten nie identyfikuje dostawy, jako odpowiadającej rodzajem przedmiotowi zamówienia, natomiast odnosi on się do charakterystyki sieci tramwajowej miasta Bydgoszczy, w której rozstaw toru wynosi 1000 +/- 2 mm. (załącznik nr 1 do siwz opis przedmiotu zamówienia, pkt 2.2 Warunki eksploatacyjne). Zamawiający nie potrafił wskazać, w jaki sposób rozstaw szerokość wózka wpływa na ustalenie, że wykonawca posiada wiedzę i doświadczenie niezbędne do wykonania przedmiotu

Biuletyn Informacyjny Urzędu Zamówień Publicznych Nr 10/2010

zamówienia. Również podnoszone przez odwołującego kwestie konstrukcyjne nie wskazywały, iż mają one znaczenie dla oceny doświadczenia i wiedzy wykonawcy, a jedynie pozwały na poczynienie ustalenia, iż zamawiane tramwaje wymagają przystosowania do istniejącej infrastruktury tramwajowej zamawiającego. Mając na uwadze okoliczność podnoszoną przez odwołującego oraz przystępującego po stronie zamawiającego, iż istnieją różne szerokości torowisk tramwajowych w Polsce, jak i na świecie, każdorazowe dostosowanie pojazdu do istniejącej infrastruktury decydowałoby o zmianie rodzaju tramwaju, co w ocenie Izby jest ustaleniem zbyt daleko idącym. W takiej sytuacji jedynie wykonawcy realizujący w okresie ostatnich trzech lat dostawy na rzecz zamawiających posiadających taką samą infrastrukturę torowisk (o szerokości 1 m) mogliby ubiegać się o uzyskanie przedmiotowego zamówienia. Jak wynika z oświadczenia odwołującego, któremu nie zaprzeczali ani zamawiający ani przystępujący, jedyne dostawy, w okresie ostatnich trzech lat tramwajów przystosowanych do jazdy po torach 1000 mm na terenie Polski, realizowane były przez przystępującego do postępowania odwoławczego. Nie można wykluczyć istnienia wykonawców, którzy realizowaliby dostawy tramwajów przystosowanych do jazdy po węższych torach (metrowych) na rzecz innych podmiotów zagranicznych, co jednak nie może uzasadniać twierdzenia o zachowaniu konkurencyjności prowadzonego postępowania. Również sam fakt zwrócenia się kilku podmiotów do zamawiającego o udostępnienie specyfikacji istotnych warunków zamówienia, nie potwierdza istnienia na rynku innych, poza przystępującym, podmiotów mogących wykazać się wykonanymi w okresie ostatnich trzech lat dostawami tramwajów przystosowanych do jazdy po torach 1000 mm. Przyjęcie interpretacji opisu sposobu oceny, prezentowanej przez zamawiającego, prowadziłoby do nieuzasadnionego uprzywilejowania jednego z producentów tramwajów i ograniczenia dostępu do zamówienia innym podmiotom, które wykonywały dostawy odpowiadające przedmiotowemu zamówieniu, a tym samym ograniczałoby uczciwą konkurencję w postępowaniu”.

[pełny tekst orzeczenia](#)

Wyrok KIO z dnia 21 października 2010 r., sygn. akt: KIO 2215/10 dotyczący warunków udziału w postępowaniu.

„W rozdziale 8 siwz - Opis warunków udziału w postępowaniu oraz opis sposobu dokonywania oceny spełnienia tych warunków w pkt. 1.2 siwz zamawiający postanowił, że o udzielenie zamówienia mogą ubiegać się wykonawcy, którzy zatrudniają pracowników na

Biuletyn Informacyjny Urzędu Zamówień Publicznych Nr 10/2010

umowę o pracę. Zgodnie z rozdziałem 9 Informacja o oświadczeniach i dokumentach, jakie mają dostarczyć wykonawcy w celu potwierdzenia spełnienia warunków udziału w postępowaniu siwz wykonawcy mieli przedłożyć w myśl pkt. 9.7.3. siwz wykaz osób, które będą wykonywać zamówienie lub będą uczestniczyć w wykonywaniu zamówienia (odrębnie dla powierzchni wewnętrznych i powierzchni zewnętrznych) wraz z podaniem zakresu wykonywanych czynności (w tym imię i nazwisko pracowników ze strony wykonawcy, którzy kierować będą realizacją zamierzeń będących przedmiotem niniejszego zamówienia). Zamawiający nie dopuszczał zatrudnienia osób niepełnosprawnych ze względu na brak odpowiedniego wyposażenia spełniającego wymogi dotyczące miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych. Do wykazu należało dołączyć kserokopię zaświadczenia o odbytym przeszkoleniu z zakresu ochrony informacji niejawnych oraz poświadczenia bezpieczeństwa o klauzuli minimum „POUFNE” (dla jednej osoby + nadzór) (...) W szczególności postawiony warunek Izba uznała za sprzeczny z treścią art. 22 ust. 1 pkt 3 ustawy, który ustanawia granice warunku udziału w postępowaniu. Ustawodawca wyraźnie zezwolił w tym przepisie wykonawcom, aby wykazywali zdolność do realizacji zamówienia w zakresie potencjału kadrowego za pomocą nie tylko swoich pracowników (osób zatrudnionych na podstawie umowy o pracę), ale także tych osób, którymi wykonawca dysponuje na podstawie innych umów. Wobec takiego określenia ustawowych wymogów dla warunku potencjału kadrowego niedopuszczalne było wprowadzenie przez zamawiającego zawężenia udziału wykonawców tylko do tych podmiotów, które dysponują osobami zdolnymi do wykonania zamówienia wyłącznie na podstawie umów o pracę. Przyjęcie przeciwnego stanowiska powodowałoby naruszenie zasady równego traktowania wykonawców. Zakaz ograniczania dostępu wykonawcom dysponującym osobami zdolnymi do wykonania zamówienia na podstawie innych stosunków prawnych niż umowa o pracę wynika wprost z art. 26 ust. 2b ustawy, gdzie również w zakresie potencjału kadrowego wykonawca może posłużyć się zasobami podmiotu trzeciego. W takiej sytuacji (prawnie dopuszczalnej) wykonawca nie byłby pracodawcą dla osób zdolnych do wykonania zamówienia, a więc nie spełniałby wymogu z pkt. 8.1.2 siwz. Niedopuszczalność takiego ograniczenia potwierdza również liczne orzecznictwo Izby np. wyrok z 20.03.2009r. sygn. akt KIO/UZP 277/09 oraz sądów powszechnych np. wyrok SO w Gorzowie Wielkopolskim z 9.10.2008r. sygn. akt VII Ga 24/08. Również zakaz zatrudniania osób niepełnosprawnych na potrzeby realizacji przedmiotowego zamówienia Izba uznała za naruszający tak powołany przez odwołującego art. 22 ust. 4 jak i art. 7 ust. 1 ustawy. Przede wszystkim w sytuacji sformułowania przez odwołującego zarzutu ograniczenia konkurencji, na odwołującym ciąży obowiązek uprawdopodobnienia, że poprzez konkretne postanowienie

Biuletyn Informacyjny Urzędu Zamówień Publicznych Nr 10/2010

siwz doszło do ograniczenia dostępu do zamówienia publicznego. W ocenie Izby odwołujący uprawdopodobnił tę okoliczność wskazując choćby na fakt, że wykonawcy, którzy zatrudniają osoby niepełnosprawne nie będą mogli wziąć udziału w przedmiotowym zamówieniu. Wbrew natomiast twierdzeniom zamawiającego przedstawionym na rozprawie o rozkładzie obowiązku dowodowego, przy zarzucie ograniczenia dostępu do zamówienia, to na zamawiającym ciąży obowiązek dowodowy wykazania, że do takiego ograniczenia nie doszło, albo w przypadku, gdy ograniczenie takie zostało dokonane, to wynikało ono z obiektywnych okoliczności wynikających z charakteru zamówienia lub szczególnej sytuacji zamawiającego. Izba uznała, że z postanowienia siwz „Zamawiający nie dopuszcza zatrudnienia osób niepełnosprawnych ze względu na brak odpowiedniego wyposażenia spełniającego wymogi dotyczące miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych.” nie wynika w sposób jednoznaczny twierdzenie zamawiającego, że nie zakazuje on składania ofert wykonawcom zatrudniającym osoby niepełnosprawne, a jedynie nie wyraża zgody na to, aby przedmiotowe zamówienie było realizowane przez osoby niepełnosprawne i może dojść na tym tle do sporu pomiędzy zamawiającym, a wykonawcą na etapie badania i oceny ofert. Ponadto Izba uznała, że zamawiający nie wykazał, że jego szczególny charakter jako instytucji wojskowej wyklucza możliwość wykonania usługi sprzątnia przy udziale osób niepełnosprawnych. Zamawiający powołał, jako okoliczność notoryjną, fakt, iż w wojsku zatrudnia się osoby o pełnej zdolności fizycznej i psychicznej. Izba nie uznała jednak tej okoliczności za okoliczność powszechnie znaną, na to Izba stwierdza, że w przepisach regulujących aspekty funkcjonowania sił zbrojnych RP brak jest przepisów potwierdzających twierdzenia zamawiającego. Przeciwnie, Izba stwierdza, że z art. 26 ust. 1 c ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U.04.241.2416 j.t., Dz.U.2010.127.857) wynika, że z badań lekarskich określających zdolność do czynnej służby wojskowej nie są zwolnione osoby o lekkim stopniu niepełnosprawności, co oznacza, że komisje lekarskie mogą uznać takie osoby za zdolne do wykonywania czynnej służby wojskowej. W ustawie z dnia 11 września 2003 r. o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych (Dz.U.10.90.593 j.t. Dz.U.2010.127.857) do pełnienia służby ustawodawca dopuszcza żołnierzy zawodowych o zdolności do wykonywania służby wojskowej z ograniczeniami. Skoro zatem służbę wojskową mogą wykonywać osoby nie w pełni zdrowe, to tym bardziej osoby cywilne mogą wykonywać prace na rzecz wojska również w przypadku, gdy są to osoby niepełnosprawne. W szczególności żaden zakaz zatrudniania osób niepełnosprawnych w służbie cywilnej nie został wprowadzony do ustawy z dnia 16 września 1982 r. o pracownikach urzędów państwowych (Dz.U.01.86.953 j.t. Dz.U.2008.227.1505) ma w takim przypadku zastosowanie. W ocenie

Biuletyn Informacyjny Urzędu Zamówień Publicznych Nr 10/2010

Izby zamawiający nie wykazał, że z uwagi na swój szczególny charakter istnieją przesłanki obiektywne uzasadniające wprowadzenie zakazu wykonywania usług sprzątkania na terenie Wojskowej Administracji Koszar nr 4. Zamawiający w ocenie Izby nie wykazał również, że przedmiot zamówienia nie może być wykonany przez osoby niepełnosprawne. Izba podziela stanowisko zamawiającego, że to wykonawca będzie pracodawcą lub zatrudniającym w innej formie osobę niepełnosprawną i to na nim spoczywa obowiązek zapewnienia osobie niepełnosprawnej właściwego stanowiska pracy adekwatnego do jej możliwości fizycznych i psychicznych. Tym samym fakt, iż obiekty zamawiającego nie są dostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych ma drugorzędne znaczenie. To na wykonawcy spoczywać będzie obowiązek oceny w jakich warunkach i na jakim obszarze – tj. czy wewnątrz, czy na zewnątrz będzie pracowała osoba niepełnosprawna, jaki sprzęt jest dla niej niezbędny i w jakie środki musi być wyposażona, aby właściwie i zgodnie ze swoimi możliwościami wykonać powierzone stanowisko. W przypadku wadliwego doboru pracownika przez wykonawcę, wykonawca poniesie za niego odpowiedzialność, a w szczególności brak ostrożności w doborze osób na konkretne stanowiska może skutkować nienależytym wykonaniem zamówienia, co pozbawiłoby wykonawcy na długi czas możliwości ubiegania się o zamówienie w przypadku wyrządzenia szkody – art. 24 ust. 1 pkt 1 ustawy. W takiej sytuacji, żaden racjonalny wykonawca nie będzie ryzykował utraty swojej pozycji na rynku. Ponadto wymóg zamawiającego pozostaje w sprzeczności także z priorytetem unijnym aktywizacji osób niepełnosprawnych, który znalazł także swoje odzwierciedlenie w ustawie w art. 22 ust. 2, gdzie sytuacja zatrudniania osób niepełnosprawnych daje wręcz zamawiającemu możliwość premiowania wykonawców”.

[pełny tekst orzeczenia](#)

Postanowienie KIO z dnia 8 października 2010 r., sygn. akt: KIO/W 92/10 o odmowie uchylecia zakazu zawarcia umowy przed ogłoszeniem orzeczenia Izby.

„Na etapie oceny zasadności wniosku zamawiającego, Izba nie bada zatem ani prawidłowości, ani skuteczności wniesienia odwołania, nie analizuje zawartych w nim zarzutów, a jedynie wagę interesu publicznego, który miałby uzasadnić ewentualną rezygnację z ochrony innych interesów (w tym interesu składającego środki ochrony prawnej). Zamawiający we wniosku winien wyjaśnić, dlaczego, w jego ocenie, interes publiczny ma tak dużą wagę, że należałoby zakaz zawarcia umowy uchylić, co zasadniczo

Biuletyn Informacyjny Urzędu Zamówień Publicznych Nr 10/2010

może sprowadzać się do wykazania, że istnieje potrzeba niezwłocznego zawarcia umowy, bez przewidzianego prawem oczekiwania na orzeczenie Izby, będące ostatecznym rozstrzygnięciem odwołania”.

[pełny tekst orzeczenia](#)

Postanowienie KIO z dnia 27 października 2010 r., sygn. akt: KIO/W 97/10 o odmowie uchylenia zakazu zawarcia umowy przed ogłoszeniem orzeczenia Izby.

„W ocenie Izby bezspornym jest, iż rozbudowa szpitala i jego modernizacja podwyższy jakość świadczonych usług, co zapewni mieszkańcom opiekę medyczną na jeszcze lepszym, oczekiwanym poziomie. Z pewnością realizacja tego celu służy interesowi publicznemu i jest działaniem pożądanym z punktu widzenia tegoż interesu. Oceniając jednak przedmiotowy stan faktyczny, Izba musi uwzględnić treść przepisu art. 183 ust. 2 ustawy Prawo zamówień publicznych zgodnie z którym dopuszczalne jest uchylenie zakazu zawarcia umowy przed ogłoszeniem orzeczenia kończącego postępowanie odwoławcze, jeżeli niezawarcie umowy mogłoby spowodować negatywne skutki dla interesu publicznego przewyższające korzyści związane z koniecznością ochrony wszystkich interesów, w odniesieniu do których zachodzi prawdopodobieństwo doznania uszczerbku w wyniku czynności podjętych przez zamawiającego w postępowaniu o udzielenie zamówienia. Zatem, aby przywołany przepis mógł mieć zastosowanie, niezbędne jest kumulatywne wykazanie wszystkich przesłanek w nim określonych. Tymczasem zamawiający podnosząc argumenty uzasadniające zastosowanie tej właśnie instytucji nie udowodnił w sposób niebudzący wątpliwości ich istnienia”.

[pełny tekst orzeczenia](#)

Postanowienie SO w Lublinie z 2 września 2010 r., sygn. akt: IX Ga 258/10 dotyczące wniesienia skargi przez wykonawcę, który nie przystąpił skutecznie do postępowania odwoławczego.

[tekst orzeczenia](#)

Wyrok SO w Katowicach z 16 września 2010 r., sygn. akt: XIX Ga 302/10 dotyczący odrzucenia odwołania wniesionego z uchybieniem terminu.

[tekst orzeczenia](#)

ANALIZY SYSTEMOWE

**Biuletyn Informacyjny Urzędu Zamówień Publicznych
01.01.2010 – 31.10.2010**

I. RYNEK ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH

Liczba opublikowanych ogłoszeń

Rodzaj ogłoszenia	Miejsce publikacji		RAZEM
	BZP	TED	
O zamówieniu	143 784	15 424	159 208
O udzieleniu zamówienia	150 156	15 421	165 577
O konkursie	127	38	165
O wynikach konkursu	91	50	141
O zmianie ogłoszenia	28 917	8 171*	37 088
O koncesji na usługi / roboty budowlane	5	42	47
O zamiarze zawarcia umowy	6 907	474	7 381
Informacyjne o planowanych zamówieniach	-	432	432
O profilu nabywcy	-	10	10
RAZEM	329 987	40 062	370 049

* - ogłoszenia dotyczące dodatkowych informacji, informacji o niekompletnej procedurze lub sprostowania

Postępowania wszczęte według rodzaju zamówienia

Rodzaj zamówienia	BZP	TED
Roboty budowlane	37,88%	7,04%
Dostawy	32,94%	55,25%
Usługi	29,18%	37,71%

Postępowania wszczęte według trybu postępowania

Tryb	BZP	TED
Przetarg nieograniczony	99,00%	95,16%
Przetarg ograniczony	0,57%	3,66%
Negocjacje z ogłoszeniem	0,12%	0,93%
Dialog konkurencyjny	0,04%	0,25%

Biuletyn Informacyjny Urzędu Zamówień Publicznych Nr 10/2010

Licytacja elektroniczna	0,27%	-
-------------------------	-------	---

Kryteria oceny ofert

(zamówienia powyżej 14 000 euro ale poniżej progów UE)

Kryterium	Odsetek postępowań			
	roboty budowlane	dostawy	usługi	Ogółem
Cena jako jedyne kryterium	95%	91%	84%	91%
Cena i inne kryteria	5%	9%	16%	9%

Postępowania, w których przewidziano zaliczkowanie

(zamówienia powyżej 14 000 euro ale poniżej progów UE)

Rodzaj zamówienia	Liczba postępowań	Odsetek w ogólnej liczbie postępowań
Roboty budowlane	241	0,18%
Dostawy	126	0,09%
Usługi	232	0,17%
Razem	599	0,44%

Postępowania, w których zamawiający zastrzegł, że o udzielenie zamówienia mogą ubiegać się wyłącznie wykonawcy, u których ponad 50% zatrudnionych stanowią osoby niepełnosprawne

(zamówienia powyżej 14 000 euro ale poniżej progów UE)

Rodzaj zamówienia	Liczba postępowań	Odsetek w ogólnej liczbie postępowań
Roboty budowlane	182	0,14%
Dostawy	97	0,07%
Usługi	168	0,12%
Razem	447	0,33%

Zamówienia udzielone według rodzaju zamówienia

Rodzaj zamówienia	BZP	TED
Roboty budowlane	32,45%	6,02%
Dostawy	30,68%	49,21%
Usługi	36,87%	44,77%

Zamówienia udzielone według trybu postępowania

Tryb	BZP	TED
Przetarg nieograniczony	76,26%	82,82%
Przetarg ograniczony	0,43%	3,58%
Negocjacje z ogłoszeniem	0,11%	1,60%

Biuletyn Informacyjny Urzędu Zamówień Publicznych Nr 10/2010

Negocjacje bez ogłoszenia	0,27%	11,85%*
Dialog konkurencyjny	0,02%	0,15%
Wolna ręka	19,23%	-
Zapytanie o cenę	3,48%	nie ogłasza się
Licytacja elektroniczna	0,20%	nie ogłasza się

* - w tym wolna ręka

Wartość udzielonych zamówień*

Wartość zamówień	48,574 mld zł
-------------------------	----------------------

Rodzaj zamówienia	Struktura zamówień wg wartości
Roboty budowlane	71%
Dostawy	15%
Usługi	14%

* - wartość określono na podstawie danych z ogłoszeń o udzieleniu zamówienia opublikowanych w Biuletynie Zamówień Publicznych (dotyczących postępowań o wartości od 14.000 euro do progów UE)

Cena oferty wybranej do wartości zamówienia (zamówienia powyżej 14 000 euro ale poniżej progów UE)

Rodzaj zamówienia	Odsetek
Roboty budowlane	89%
Dostawy	95%
Usługi	90%
Średnio	92%

Ogłoszenia o zamówieniu z ogłoszeniami o udzieleniu zamówienia (zamówienia powyżej 14 000 euro ale poniżej progów UE)

Okres	Liczba ogłoszeń o zamówieniu	Liczba ogłoszeń o zamówieniu, w których opublikowano ogłoszenie o udzieleniu zamówienia	Odsetek
I kw. 2010	32 887	27 729	84,32%
II kw. 2010	44 524	36 328	81,59%

Średnia liczba ofert składanych i odrzucanych (zamówienia powyżej 14 000 euro ale poniżej progów UE)

Rodzaj zamówienia	Liczba ofert	
	składanych	odrzucanych
Roboty budowlane	3,89	2,11
Dostawy	2,48	1,51
Usługi	2,65	1,70

Biuletyn Informacyjny Urzędu Zamówień Publicznych Nr 10/2010

Średnio	2,85	1,76
----------------	-------------	-------------

Zamówienia udzielone według województw
(zamówienia powyżej 14 000 euro ale poniżej progów UE)

Województwo	Odsetek liczby	Odsetek wartości
dolnośląskie	8%	8%
kujawsko-pomorskie	5%	5%
lubelskie	6%	6%
lubuskie	2%	3%
łódzkie	5%	5%
małopolskie	10%	8%
mazowieckie	17%	15%
opolskie	2%	3%
podkarpackie	6%	7%
podlaskie	3%	3%
pomorskie	6%	6%
śląskie	10%	10%
świętokrzyskie	3%	4%
warmińsko-mazurskie	4%	5%
wielkopolskie	8%	8%
zachodniopomorskie	5%	5%

Średni czas trwania postępowań
(zamówienia powyżej 14 000 euro ale poniżej progów UE)

Rodzaj zamówienia	2009	2010
Roboty budowlane	47 dni	41 dni
Dostawy	34 dni	33 dni
Usługi	34 dni	32 dni
Średnio	37 dni	34 dni

Biuletyn Informacyjny Urzędu Zamówień Publicznych Nr 10/2010

Procentowa wartość udzielanych zamówień według kategorii zamawiających

(zamówienia powyżej 14 000 euro ale poniżej progów UE)

Kategorie zamawiających	% wartości
Administracja rządowa centralna	3,91%
Administracja rządowa terenowa	1,75%
Administracja samorządowa	60,20%
Instytucja ubezpieczenia społecznego i zdrowotnego	5,77%
Organ kontroli państwowej lub ochrony prawa, sąd lub trybunał	0,61%
Uczelnie publiczne	4,08%
Podmiot prawa publicznego	0,14%
Samodzielny publiczny zakład opieki zdrowotnej	7,86%
Inny	15,68%

Procent liczby udzielanych zamówień według kategorii zamawiających **(zamówienia powyżej 14 000 euro)**

Kategorie zamawiających	Udział
Administracja rządowa centralna	2,80%
Administracja rządowa terenowa	3,06%
Administracja samorządowa	46,14%
Instytucja ubezpieczenia społecznego i zdrowotnego	4,89%
Organ kontroli państwowej lub ochrony prawa, sąd lub trybunał	0,89%
Uczelnie publiczne	7,28%
Podmiot prawa publicznego w tym Samodzielny publiczny zakład opieki zdrowotnej	13,56%
Zamawiający sektorowy	1,04%
Inny	20,34%

Biuletyn Informacyjny Urzędu Zamówień Publicznych Nr 10/2010**Rodzaj udzielanych zamówień według kategorii zamawiających
(zamówienia powyżej 14 000 euro)**

Kategorie zamawiających	Udział procentowy		
	roboty budowlane	dostawy	usługi
Administracja rządowa centralna	20,42%	25,34%	54,24%
Administracja rządowa terenowa	18,99%	40,15%	40,86%
Administracja samorządowa	44,85%	13,60%	41,55%
Instytucja ubezpieczenia społecznego i zdrowotnego	22,30%	42,61%	35,09%
Organ kontroli państwowej lub ochrony prawa, sąd lub trybunał	12,85%	42,28%	44,87%
Uczelnie publiczne	12,40%	48,15%	39,45%
Podmiot prawa publicznego w tym Samodzielny publiczny zakład opieki zdrowotnej	7,90%	72,73%	19,37%
Zamawiający sektorowy	5,51%	52,29%	42,20%
Inny	23,82%	38,59%	37,59%

**Struktura procentowa trybów udzielania zamówień
według kategorii zamawiających
(zamówienia powyżej 14 000 euro ale poniżej progów UE)**

Kategorie zamawiających	Tryb [%]							
	PN	PO	NO	NB	DK	WR	ZC	LE
Administracja rządowa centralna	67,63	0,31	0,09	0,21	0,06	26,72	4,61	0,37
Administracja rządowa terenowa	73,53	0,57	0,11	0,27	0,09	17,95	6,87	0,59
Administracja samorządowa	78,43	0,40	0,13	0,30	0,02	17,85	2,60	0,27
Instytucja ubezpieczenia społecznego i zdrowotnego	74,65	0,56	0,21	0,14	0,02	19,73	4,57	0,12
Organ kontroli państwowej lub ochrony prawa, sąd lub trybunał	58,26	0,61	0,20	0,14	0,07	18,22	22,30	0,20
Uczelnie publiczne	62,01	0,23	0,05	0,16	0,03	32,44	5,00	0,07
Podmiot prawa publicznego	79,16	0,00	0,00	0,00	0,00	15,49	4,78	0,57
Samodzielny publiczny zakład opieki zdrowotnej	87,23	0,35	0,04	0,16	0,00	10,84	1,37	0,01
Inny	72,68	0,58	0,10	0,34	0,01	21,73	4,43	0,12

Biuletyn Informacyjny Urzędu Zamówień Publicznych Nr 10/2010

Liczba zamówień udzielonych polskim wykonawcom na rynkach innych państw członkowskich UE z uwzględnieniem wartości tych zamówień*

Państwo	Liczba kontraktów	Rodzaj zamówienia	Równowartość w EUR
Belgia	12	12 x usługi	8 814 300 EUR
Czechy	3	1 x dostawy 2 x usługi	5 859 128 EUR
Finlandia	3	3 x usługi	3 000 000 EUR
Holandia	1	1 x dostawy	brak danych
Irlandia	1	1 x usługi	41 990 EUR
Luksemburg	3	3 x usługi	1 707 533 EUR
Łotwa	2	2 x usługi	313 423 EUR
Niemcy	2	2 x dostawy	445 257 EUR
Rumunia	4	3 x dostawy 1 x usługi	4 881 444 EUR
Szwecja	1	1 x usługi	brak danych
Wlk. Brytania	1	1 x usługi	brak danych
Włochy	1	1 x dostawy	22 884 531 EUR
Razem	34	8 x dostawy 26 x usługi	47 947 606 EUR

* - dane na podstawie ogłoszeń o udzieleniu zamówienia zamieszczonych w Dzienniku Urzędowym UE (strona internetowa TED)

Biuletyn Informacyjny Urzędu Zamówień Publicznych Nr 10/2010

Liczba zamówień udzielonych przez polskich zamawiających wykonawcom zagranicznym z uwzględnieniem wartości tych zamówień*

Państwo	Rodzaj zamówienia – liczba kontraktów, wartości kontraktów [w PLN]								Razem	
	roboty budowlane		dostawy		usługi		konkurs			
Australia			1	3 999 263					1	3 999 263
Austria	2	1 403 685 977	17	36 730 386	3	52 057 000	1	b.d.	23	1 492 473 363
Belgia			6	56 421 194	2	9 022 970	1	80 000	9	65 524 164
Chiny					1	2 750 000			1	2 750 000
Czechy	5	625 491 627	9	19 952 294	12	39 464 426			26	684 908 347
Cypr			3	11 615 700					3	11 615 700
Dania			3	9 954 900					3	9 954 900
Finlandia			5	234 116 444					5	234 116 444
Francja	3	188 916 596	5	17 286 617	8	23 403 015			16	229 606 228
Grecja			1	204 093					1	204 093
Hiszpania	10	1 345 804 744			5	57 766 657	1	4 098	16	1 403 575 498
Holandia	1	2 861 388	20	68 841 960	7	228 577 953			28	300 281 301
Irlandia	3	3 484 817 479	1	1 650 000	2	931 419			6	3 487 398 898
Izrael					1	998 971			1	998 971
Japonia	1	139 500 000					1	38 390	2	139 538 390
Kanada			4	2 111 324	1	b.d.			5	2 111 324
Litwa			3	3 592 992	4	4 217 073			7	7 810 065
Luksemburg					1	11 517 000	1	268 730	2	11 785 730
Macedonia	1	622 518 403							1	622 518 403
Niemcy	5	1 020 151 084	72	294 152 283	18	151 371 233	3	16 000	98	1 465 690 600
Norwegia			1	603 548	1	0			2	603 548
Portugalia	2	548 424 666			2	10 036 418			4	558 461 084
Rumunia			1	67 410					1	67 410
Słowacja	1	551 257 366	5	23 683 990					6	574 941 356
Szwajcaria			32	33 976 268	2	24 570 291			34	58 546 559
Szwecja			3	2 459 363	3	1 351 635			6	3 810 998
Ukraina			1	2 990 000	2	7 714 970			3	10 704 970
USA			9	18 414 785	10	27 873 892			19	46 288 677
Węgry					2	4 800 000			2	4 800 000
Wielka Brytania			99	35 147 089	14	111 213 445	1	b.d.	114	146 360 534
Włochy	1	38 605 788	25	13 422 265	4	11 151 171			30	63 179 224
Razem	35	9 972 035 117	326	891 394 168	105	780 789 538	9	407 218	475	11 644 626 042

* - dane na podstawie ogłoszeń o udzieleniu zamówienia zamieszczonych w Dzienniku Urzędowym UE (strona internetowa TED)

II. KONTROLA UDZIELANIA ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH

Kontrole uprzednie

Kontrole	Liczba	
Wszczęte	223	
Zakończone	216	
Wyniki kontroli	Liczba	Struktura procentowa
Nie stosuje się ustawy	0	0%
Nie stwierdzono naruszeń	125	58%
Stwierdzono naruszenia	91	42%
w tym:		
	0	0%
zalecenie unieważnienia	15	16%
ponowna ocena	76	84%
uchybień formalne		

Kontrole doraźne

Kontrole	Liczba	
Wszczęte	112	
Zakończone	99	
Wyniki kontroli	Liczba	Struktura procentowa
Brak naruszeń	4	4%
Stwierdzono naruszenia	95	96%
W tym: zawiadomienie RDFP	36	38%

Kontrole doraźne zawiadomień

(kontrola wyboru trybu udzielenia zamówienia na podstawie zawiadomień kierowanych do prezesa UZP w związku z art. 62 ust. 2 i art. 67 ust. 2 ustawy Pzp)

Kontrole	Liczba	
Wszczęte	13	
Zakończone	17	
Wyniki kontroli	Liczba	Struktura procentowa
Nie stosuje się ustawy	0	0%
Nie stwierdzono naruszeń	1	6%
Stwierdzono naruszenia	16	94%
w tym:		
zalecenie unieważnienia postępowania	0	0%
uchybień formalne	0	0%
Zawiadomienie RDFP	4	25%

III. ŚRODKI OCHRONY PRAWNEJ

Liczba odwołań i sposób ich rozstrzygnięcia

	Liczba	
Wniesiono ogółem	2 371	
Brak wpisu	111	
Braki formalne	152	
Rozpatrzone ogółem	2 298	
Sposób rozpatrzenia	Liczba	Rozkład procentowy
Odrzucone	257	11%
Umorzone postępowanie	294	13%
Umorzone postępowanie – zarzuty uwzględnione przez zamawiającego	233	10%
Oddalone	858	37%
Uwzględnione	656	29%

Odwołania wnoszone w zależności od rodzaju zamówienia

Rodzaj zamówienia	2010 r.	2009 r.
Roboty budowlane	33%	35%
Dostawy	32%	28%
Usługi	35%	37%

Liczba skarg na wyroki Krajowej Izby Odwoławczej wniesionych do sądów

Skargi	2010 r.	2009 r.
Liczba wniesionych skarg	201	280
Odsetek ilości wniesionych skarg w stosunku do liczby rozpatrzonych odwołań	9%	21%

Przygotował:
Departament Informacji, Edukacji i Analiz Systemowych

Informator Urzędu Zamówień Publicznych nr 11/2010

Zespół redakcyjny Informatora UZP:

*Paweł Bednarski Joanna Orzeł
Joanna Czarnecka Izabela Rzepkowska
Urszula Krynicka Piotr Zabadeusz
Anna Łagocka
pod kierunkiem Anity Wichniak Olczak*

KONTAKT:

***Urząd Zamówień Publicznych
ul. Postępu 17a , 02-676 Warszawa
tel. 458-77-07 fax 458-78-36, informator@uzp.gov.pl***